

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6 sorosban petít sor egyszer 20 fillér,
másként következőnél 16 fillér.

Rövidítés petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Erődsy távozása Marostordából.
- Séta a Lágymányoson.
- Ostrom a kastély ellen.
- Urlovasok párbaja.
- A nyaraló színtársulat.
- A legöregebb tudomány.
- Leleplezett rulett-bank.
- A züllött nők pártfogója.
- Doktor-kisasszonyból török bég felesége.
- Katonakinzás.
- Tarkaságok.

Az iskolaszék-kerülők.

Arad, szeptember 10.

Friss lábu, a reggel hűvösétől pirosra csókoló arcú gyerekek sietnek az iskolák felé. Vizes még a hajuk, ahogy az anyjuk megfésülte, a reggeli kiflijének utolsó harapása még a szájukban és szaporazzák a lépést, sietnek, mert fejükben van a tanító figyelmeztetése, amelylyel a tanítás ujesztendjét megkezdte: „az iskolakerülés a legnagyobb vétkek egyike. Kinek a mi a kötelessége, annak tegyen eleget.”

S ma délután, amikor az iskolaszéknek a tanítási év előtt való első ülését kellett volna megtartani, amikor talán egyet-mást szóvá lehetett volna tenni az iskolák bajairól, a múltak tapasztalatairól, az új évadot irányító eszmékről, a beiratások tapasztalatairól, az ülést nem lehetett megtartani, mert az iskolaszéki tagok közül, akikre ötezer, vagy még több is-

kolás gyerek sorsának felügyelete van bízva, nem jöttek el olyan számban, amennyi a határozatképességhez szükséges. Az iskolásgyerekek, ha erről hallani fognak, bizonyára összedugják a buksi fejüket: vajjon az iskolaszék-kerülőket nem írják be az osztálykönyvbe? Nekik nem kell bizonyítványt hozni, hogy torokfájás miatt nem jöhettek el, vagy pedig azért, mert a papáéknak vendégük jött? Es az év végén nekik nem írják be a bizonyítványba, hogy mennyi az igazolatlan óráik száma? A kereskedők és iparosok, akiket kegyetlenül megbírságnak, ha az inasok egyszer-mászor nem mennek el a tanonciskolába, bizonyára készek lennének interpellálni: hát az iskolaszéki tagokat nem bírságnak meg, a miért másutt csatangoltak, mialatt a hivatalos dolgukat kellett volna elvégezni.

Nem. Az iskolaszéki tag többnyire városatyá. A városatyának pedig az a természetrajza, hogy a míg nem viseli ezt a címet és rangot, mindent elkövet, hogy megkapja. Kikeresi a jogcímet, hogy duplán számíttassék az adója, sőt-kész esetleg több adót fizetni, egy megterhelt öreg házat venni, hogy annak adója alapján virilista lehessen, udvarol a közbizalomnak, a választási novembereken végigissza a kerületi kocsmák borait és a kerületi kávéházak szilvapálinkáját. Mikor aztán városatyá,

töri magát a bizottságok felé (az iskolaszékbe akárhányszor izgalmas szavazások útján lehet csak bejutni!) — s mindezek után nem tartja szórakoztató, elegáns és fontos dolognak, hogy a bizottsági üléseknek megjelenésével diszt, tartalmat, jelentőséget és határozatképességet adjon.

Azért érdemes irni erről az elmaradt ülésről, a mely egyébként nem volna kiemelkedő eseménye a városnak, mert ép most fog kezdődni a virilisták igazolása, s már hangzik egy kis nyüzsgés-zaj, a mely a novemberi általános városatyaválasztásokat megelőzi, s a mely addig megint szenvedelmes harccá, izgalommá fog erősödni. Miért, mi célra? Azért a szubjektív érzésért, hogy a virilisták és a megválasztottak elmondhasák: valami ülésre hívják a városházára, de ha nem akarok, hát nem megyek el.

Mert nemcsak az iskolaszékkel van így, hanem a város legtöbb ülésével. Általában a városházának ugynevezett bizottsági élete száználmas képét mutatja a közügyek „alapos megvitatásának”. A közegészségügyi bizottság ötször egymásután volt határozatképtelen. Az építészeti bizottságban többnyire egy ember van a hivatalnokokon felül; más bizottságban annyi se. A gazdasági szék fele egész esztendőn át egyetlen ülést se lát.

Harc az ingért.

Írta: Kanizsai Ferenc.

I.

A hölgy megigazítja a nyakkendődet.

— Ximénes szeret: mert megcsókol! — kiáltott föl don Guritan. Mert don Guritan nem utazott sem lélektanban, sem auton, csak lóháton. És még azután s káig, mind a mai napokig, nem utaztak a szerelmes lovagok lélektanban.

„Szeret, mert megcsókol.” Régi tantétel, mely éppen úgy revizióra szorul, mint a „cogito ergo sum.” Vannak és élnek ugyanis emberek, akik nemcsak inkognitóban, de hogy úgy mondjam: inkognitóban tengetik életüket. És a lét igen türelmes. Mit bánja ő, rosszul-e, jól-e, okosan vagy szamarul tengetik-e? Az a fő, hogy tengődjék. A létnek ez az élete.

Ennyi bevezetésből gyanítható, hogy itt filozófia merül fel. De azért ne féljenek. A filozófiát rögvest viz alá buktatom. Fulladjon meg; de előbb bugyborékoljon egy kicsit; szépek azok a bölcselmi buborékok; hogy is szól az egyszeri sváb diák versezete?

Asz emper-élet megfan nty,
Mint viszen a putypuruty;
Hol felpugyan, hol lepugyan,
Csak az mekmontya, baff,
És . . . odafan.

Már az elején jeleztem, mit mondott don Guritan. És most azt jelzem, mit mond a modern, a lélektani szerelmes? Ezt mondja:

— Dóra szeretni fog, csókolni fog, mert ma megigazította a nyakkendődet.

Tehát, hölgyeim és uraim, most már, ugy-e, kezdik az ügyet nem érteni. Jól van. Nem magyarázok tovább, csak hirdetem — bizonyítás nélkül — a törvényt:

— „Ha a hölgy, akinek hosszabb-rövidebb ideje, ámde borzasztóan udvarolsz, oh férfiu, végre négy szemközt marad veled a szalonban, ahová betüzi végső sugarait az alkonyati nap, ábrándos színeket kenve a rémes majolikátalakkal körülaggatott zenélő-órára; és ha ugyanakkor, a zenélő-óra megszólal, (bár ez nélkülözhetetlen) miközben ideálad anyja a konyhában szidja a cseléd apjának istenit, ami azért nélkülözhetetlen, mert ideálo etből tudja, hogy a mutter öt percnél előbb nem tér vissza, lévén szüksége legalább öt percre a káromkodás teljes befejezéséhez; nos, nos, nos, . . . ha a hölgy ebben a szerencsés öt percben rádmosolyog, gyöngéden hozzád hajol és észveszejtőn csicseregve így szól: „Prutyi, félrecsuszott a kravátlja, majd megigazítom”, — és meg is igazítja: akkor, ah, akkor tudhatod, miszerint a hölgy érdeklődik irántad és azon az uton van, hogy beledgargyuljon, rémszerelmebe rökönnyödjön. Ha nem: — hát, nem.”

A nők szere ik a kedvelt férfiu kravátlját megigazítani, akár van rá okuk, akár nincs. És előszeretettel varrják föl a felöltő elszakadt akasztóját. Roppant háziassak a nők. Amíg csak férjhez nem mentek. Az igazi feleség nem törődik a férj nyakkendőjével, sem férje felöltőjének akasztójával.

II.

Mikor a szardiniás doboz kihalásztatik az ágy alól.

Báty Bór, az egy költő.

Báty Bórnak, a költőnek, pénze nincs, de természetesen, menyasszonya, az van. Délután hat óra felé jár el hozzája minden nap. Két okokból. Mert fél hatnál előbb a költő nem kelhet. Ha korábban kelne, a kritika bebüznölné neki, ráfogván, hogy egy szakállas, egy cugos cipős, egy niemand. Másodszor pedig, mert este fél hétkor, a költő, kávéét kap uzsonnára menyasszonyától. A kávéhoz megeszik öt kiflit. De legalább nyolcat.

A költő lélektani ember és tegnap tapasztalhatta, hogy menyasszonya megigazította a nyakkendőjét. A költő örült is ennek, nem is. Örült, mint leendő viszonzszerelem kopogtatásának. (Tudniillik, a nőt ő csak önkényesen, poetika licenciából nevezte menyasszonyának; viszonzszerelem, kivált eljegyzés, eddig még nem fordult elő.) De nem örült, mert a mellénye nagyon ki van vágva. Sárgaszín ésárp-

Némi hiba történik abban, hogy a bizottsági ülések nagy részét del- előttre hívják. Ez valószínűleg a dél- előtti hivatalos órák kedvéért törté- nik, s a kenyerétől, a mesterségétől bizony nem szaladhat el az ember a nobile officiumok kedvéért. De az is- kolaszéki ülés meg több más bizott- ság összejövetele délutánra esik, egy- szer egy hónapban. Ide csak el lehet jönni?

Jó, jó, az egész világ, illetve an- nak szőlőbirtokos része a Hegyalján van s ilyenkor kivánni se lehet, hogy városközi ülés határozatképes legyen. De az a szőlő bizonyára megéri akkor is, ha az iskolaszéki tag egy délután fölül a motorosra s este megint visszamegy a kolnába. A szőlő meg- érik — s vajjon nem lehet attól tar- tani, hogy az a közömbösség, az a hanyagság, amelylyel a bizottsági ta- gok a város különböző ügyeinek in- tését nézik, a közérdek szőlőjébe fogja a romlás és pusztulás peronosz- poráját csempészni?

Erődy távozása Marostordából.

— Döntött a belügyminiszter. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

Föltünést keltő hír érkezik Buda- pestről. A jelentés szerint a belügy- miniszter rövid időn belül felmenti állásából *Erődy* főispánt s szolgálat- tételre a belügyminiszteriumba ne- vezi ki.

Az ügy részletei ezek:

Marosvásárhelyről terjedelmes előterjesz- tést küldtek be a közigazgatási bírósághoz. *Bethlen* István gróf és *Erődy* Sándor állítólag a vármegyének még panaszemelési jogát is elkobozták. *Boda* Jenő, *Erődy* alispán helyet- tesse, a közgyűlésnek ama határozatát, hogy a törvénytelen halasztások miatt tegyen panaszt a közigazgatási bíróságnál, egyszerűen nem hajtotta végre. Szól az előterjesztés ezenkívül még egész sereg hasonló közigazgatási intézke- désről s arra kéri a közigazgatási bíróságot,

hogy a törvényhatóságnak az 1907. évi LX. törvényekben biztosított jogait óvja meg.

A közigazgatási bíróság késedelem nélkül megindítja az előterjesztés folytán a vizsgálatot. Folyik egyébként a belügyminiszteriumbeli vizsgálat is. *Jakabffy* államtitkár rendelkezése következtében *Erődy* Sándor főispán két nap óta ismét Budapesten tartózkodik. *Erődyt* azért rendelék a fővárosba, hogy a becsületbíróság előtt letárgyalta vádpontokra felvilágosításokat adjon. Ezzel az ügyvel egyidejűleg szándéko- zik a belügyminiszterium vizsgálat tárgyává tenni az *Erődy* által felfüggesztett tiszviselők fegyelmi ügyeit is s e célból pár nappal ezelőtt sürgősen felkérte a fegyelmi iratokat.

Erődy szeptember első napjaira szándéko- zott alispánhelyettesi s közgyűlést összehívani, de a belügyminiszteriumból usították, hogy addig, míg ügye vizsgálat alatt befejezve nincsen, ne provokálja a vármegyét.

Egy budapesti ellenzéki esti lap értesülése szerint a miniszterelnök még a képviselőház összeülése előtt felmenti *Erődy* főispánt ál- lásától. A miniszterelnök gondoskodni kíván főispánjáról; úgy szándékozik az ügyet megol- dani, hogy *Erődy* felmentése külső formában se tűnjék fel kellemetlen gyanánt. Ezért *Erődyt* a belügyminiszteriumba óhajtja kinevezni és oly osztályba beosztani, mely a kormányzati ügyeken kívül esik. Az a vizsgálat is, melyet az államtitkárok jelenleg folytatnak *Erődy* el- len, csak arra való, hogy tisztázzák a főispánt és lehetővé tegyék kinevezését a belügyminis- teriumba. Ezenkívül azon is fáradozik *Khuen* gróf, hogy a kinevezés újából minden akadályt elhárítson és a marostordai ellenzék vezérével fog tárgyalni abban az irányban, hogy *Erődy* kinevezését ne tegyék kritika tárgyává a kép- viselőházban. A főispáni állásra két ifju erdélyi mágnás, *Teleky* Domokos gróf és *Haller* József gróf országgyűlési képviselő jönnek kom- binációba.

TANÜGY.

(—) Elmaradt iskolaszéki ülés. Ma délután öt órára hívta össze *Varjassy* Lajos polgár- mester az iskolaszéket, melynek ma több fon- tos ügyet kellett volna elintéznie. A tagok azonban nem jelentek meg határozatképes számban és ezért az ülést kedden délután 5 órakor fogják megtartani.

kravátlíját sok furfanggal kell akként bogoznia, szétsimantania és redőznie, hogy jótékonyan el- borítsa azt a háromszögletű mezőt, melyet a mellény kivágásai oldalt, mint befogók, és a gallér, a nyaknál, mint átfogó határolnak. A mellény alatti ing ugyanis már tegnap sem volt a legtisztább; ma pedig egyenest szürke. Kivált, hogy fehér krétával ment neki. Ez a pasztell, mint pasztell, igen, de mint ing, nem sikerült. A mellény-kivágás által keretezett háromszögletű ingmezőny látképe ködös, hó- olvadásos perspektívát mutatott, iszapszínű valórrel, némi lilás reminiscenciákkal *Med- nyánszkyra*; de végképp hiányzott belőle *Se- gantini* levegős tisztasága. Az olvatag hőme- zőn bus pöttyök legeltek; sőt a bal háttérben egy *Kacziány*-féle romkolostor sötét árnyaraja fenyegetődzött. Semmi kétség, ezt az inget ki lehetett volna állítani a tárlaton; de az is igaz, hogy *Goluchowszky* Agenor nem ölt fel ilyen inget, amikor udvari bálba megy. Költ- önk jól tudta ezt, szegény, és tőle telhetőleg igyekezett, hogy sárga selyem-kravátlíjával teljesen elborítsa az imént ismertett három- szögletű mezőny. Volt neki, egyszer, valaha, egy egészen magas, zárt mellénye. De azt el- adta. Nyolcvanért. Azaz negyven fillérért. Még könyörögnie is kellett a handlénak, hogy meg- vegye a handlé szemtelenkedett:

— És ezért a rongy mellényért hív föl maga engem a negyedik emeletre?

Költőnk ugyanis a negyedik emeleten la- kik, mert nincs ötödik.

A költő tehát öltözik és nagy gondja a nyakkendő megkötése. Ugy akarja megkötni, hogy azon mi kifogásolható sem legyen. Ne- hogy menyasszonyának eszébe jusson meg- igazítani. Mert, ha a nő hozzányúl a nyakken- dőhöz... meglátja a piszkos inget.

Tükör a költő szobájában, csak volt Most már nincs. A háziasszony ugyanis, akitől a hónapos szobát bérl, megkérdezése nélkül ki- vitte a multkor a tükröt. *Báty* Bór, a költő nem mert tiltakozni. Nyolc forint hetvennel tartozik a jó nőnek.

A költő eilenben — alkonyodván már erősen és homályba borulván az udvari szoba — némi kotorászás után, az éjjeli szekrény fiókjában talált egy gyertyacsonkot. Az asz- talra tette és meggyújtotta. Aztán négykéz- lábra állt. De nem avégből, hogy ugasson, hanem avégből, hogy az ágy alá kacsintson. Aztán jobbával benyúlt az ágy alá; motoszkált, tapogatódzott és végre megtalálta. Egy üres szardínia-doboz volt a lelet. A dobozt az asz- talra tette az égő gyertyacsonk mellé és a do- boz fenekébe pislogott, tükör híján. Ennyi furfangok után valójában megé demelhet- volna, hogy sikerüljön a nyakkendő-művelet. De, sajna, a gyertyacsonk hamar elégett. *Ste- rinbüz* töltötte be a szoba sötétjét és ah, *Báty* Bór, a költő, megszűnt ama kedvező helyzet-

Séta a Lágymányoson.

— Városépítés amerikai módra. —

(Fővárosi levél.)

Pesti ember ritkán vetődik át a Duna tulsó partjára. Csak arról vesz tudomást, csak az ér- dekl, ami a hid g van. Buda majdnem olyan idegen az igazi pesti bensülöttnek, mint akár- melyik más városa az országnak. Pedig az új hidak kényelmes gyalogjárót, nagyszerű kocsit- utat kínálnak, pedig igazán érdemes átmenni Budára és körülnézni: micsoda tündérvárosot varázsolt oda néhány esztendő alatt az egész- séges spekuláció. A Fehérvári-utat már kiló- méteres hosszúságban nagyszerű paloták sze- gélyezik és aki a kelenföldi állomásra igyek- szik, nem győz eleget csodálkozni a városépítés gyorsaságán és nagyméretűségén. Itt ötemele- tes ház mered az égnek, amott néhány lépés- nyire még tágas zöld mezőség terül el.

A Budafoki-ut a Műgyetem hatalmas épület-tömbje mögött buzdódik el. Nyilegyenes, hosszú ut, elvisz egészen a Déli vasut töltéséig, amely a holt Duna-ágot szeli ketté. Ezen az uton husz egynéhány modern palotát számlál- tunk össze. És ami kedves és megnyerő: nem a régi pesti bérházak szürke kaszárnyastilusa vonul végig az új építkezéseken. Ezek a házak a telek praktikus, levegős kihasználásáról, az építész művészi izléséről, találékonyságáról ta- nuskodnak. Majdnem minden emeleten formás, öblös erkélyek, beugrások, itt nincs sötétség, ezekből a lakásokból nem igen fognak elkíván- kozni az emberek kávéházakba, budai kis- korcsmákba.

Feltűnő a sok egy- és kétszobás lakás. A házépítetők nagyon helyesen számolnak azzal a körülménnyel, hogy Budapesten egész légiója él azoknak a nőlen fiatalembereknek, akik most hónapos szobákban laknak. De vannak olyan gyermektelen intelligens házaspárok is, akik nem otthon étkeznek, akiknek nincs szük- ségük konyhára, kamarára. A számítás beütött: az egy- és kétszobás lakásokat valósággal szét- kapkodják és az épülő házakban máris lefog- lalták őket.

Jobbra és balra a Budafoki-uttól egészen új utcákat vágtak. Egyelőre alig egy-két ház mutatja, hogy itt utcák vannak. Idomtalan telkeket, tócsákat, földhányásokat, kis völgye- ket látni. De ha — ami nem lehet kétséges — az eddigi tempóban halad tovább az építkezés,

ben lehetni, hogy nyakkendőjét szépen meg- kösse.

Szomoruan ballagott le az utcára. Honnét szerez ő most, este hat órakor tükröt, vagy egy viszonylag tiszta inget?

III.

A fénykup.

De azért elment a menyasszonyához. És mig eleddig ezen mesterkedett hogy egye- dül maradjon vele, pár percre, — most minden tudását latbavetette azért, hogy az egész familia jelen legyen. Ily körülmények közt nem nyilhatik alkalma *Ildikónak* — mert így hitták a menyasszonyt, *Krausz* *Ildikó* — hogy megigazítsa a nyakkendőt. És *Báty* *Bór* kereste a szoba sötét szögleteit. Bölcsen óvakodott metszeni azt a sárga fénykupot, mely- nek csucsában a papirerényős függőlámpa áll. Sőt, még a kup érintésétől is tartózkodott. Eszébe jutott, hogy az érettségina a kupszeletek miatt bukott meg geometriából. Most nem akart uj- ból megbukni. Nem is ült tehát a lámpa alatti asztalhoz. Kávéját a sötét szögletben itta meg, egy papírból való ballerina és egy gipsz-suszter- inas vidékén. A homályban különben annyira vigyázott minden nüanszra, hogy ma, kivétele- sen nem evett meg kilenc kiflit, hanem diez- kréten, tizenkettőt.

ezek a telkek egy év alatt eltűnnek. Aki csak rövid sétára indul a Lágymányoson, annak fogalma lehet arról, hogyan születik a modern város. Ma a Lágymányos a legvárosiasabb része Budapestnek és bizony nagyon sietnie kell Pestnek, ha Buda e részének palota-színvonalát akarja elérni.

A pesti oldalra visszatérve, különösen a parlament környéke hívja magára a figyelmet. Itt még most is sűrűn állnak egymás mellett óriási gyártelepek kéményei, de a csákány már kikezdte némelyike. A Kuria mellett vezető Személynök-utcából talán már esztendőre a paloták gyönyörű kettős sorfala lesz. Tizenöt évvel ezelőtt még zsebmetzők és rablók tanúja volt a Lipótvárosnak ez a tájéka. Nincs bizonyos célzatosság nélkül, hogy éppen ideépítették a törvényszéket, az országházat, az igazságügyminisztériumot, nemsokára pedig a pesti part Lágymányosa lesz ez a terület.

VÁROS ÉS MEGYE

A város virillisei. Az igazoló választmány hétfőn tart ülést, melyen felülvizsgálja a legtöbb adófizetők névsorát. Három napon belül a névsor összeállítására ellen az érdekeltek akár írásban, akár szóbelileg tehetik meg észrevételeiket **Angel István dr. tanácsjegyzőnél.**

Folytatélagos sorrendje az Aradváros törvényhatósági bizottságának 1910. évi szeptember hó 14-én, d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: Glük Károly és Vajda István dr. trvhat. b. tagok indítványa az Eötvös-utcai új hidnak „Erzsébet királyné”-hidja elnevezéssel való felruházása iránt. A tanácsnak javaslata a vasúthoz vezető keramit utnak helyreállítása iránt. U. a. előterjesztése a Kossuth szobor talapzat kövének részbeni kicserélése tárgyában. Ugyanaz előterjesztése a Péter-utca egy részének szabályozása tárgyában. U. a. előterjesztése az Ujtelepnek osztorozása tárgyában. U. a. előterjesztése a h. d. a. k. n. a. villamos világítása tárgyában. U. a. előterjesztése a régi fahidnak értékesítése tárgyában. U. a. előterjesztése az óvártéri zsillip felépítése tárgyában. A gazdasági szék javaslata a volt Pokorny-féle földeknek értékesítése, illetve bérbeadása iránt. Tyositz Mikru, Császi Mátvás, Kovács András földbérletnek aziránti kérelme, hogy bérletüket másra átruházhassák. Gruber Lászlónak kérelme koresma bérletének meghosszabbítása iránt. A gazd. széknek jelentése a Geli dűlőbeli 813. számú 44.237—1100 h. bérbeadása iránt megtartott árverés tárgyában. U. a. jelentése a Nagy, legelőbeli 790. sz.

5 holdnak bérbeadása iránt. A tanács előterjesztése az átvonuló katonatisztek elszállásolása ügyében. A tanácsnak előterjesztése a kulturpalota felépítésével kapcsolatos munkák biztosítása iránt megtartott nyilvános versenytárgyalás eredményéről. M. kir. pénzügyigazgatóság átirata az állami borítal és husfogyasztási átalánynak megállapítása és az erre vonatkozó szerződésnek megkötése tárgyában.

Ostrom a kastély ellen.

— Esterházy Károly gróf bravurja. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

Megirtuk már, hogy a cseklézi hitbizomány körül évek óta pör folyik. A pör Esterházy Károly gróf szentábrahádi földbirtokos és az Esterházyak tatai ága között folyik. Nemrégiben a pozsonyi királyi törvényszék, mint hitbizományi bíróság végzést hozott, melylyel Esterházy Károly grófot fölhatalmazta arra, hogy a hitbizományt — saját veszélyére — már a pör eldőlte előtt birtokba vegye Károly gróf közjegyző kíséretében megjelent Cseklészen, azonban hiába próbálta meg ezen végzés alapján a cseklézi kastély birtokba vételét. A nemrég elhunyt hitbizományi birtokos özvegye, gróf Esterházy Ferencné kijelentette Károly gróf előtt, hogy az átadást megtagadja, mire a gróf kíséretével együtt eltávozott és a közjegyző által kiállított tanúsítvánnyal ismét a bírósághoz fordult birtokba vezetése iránt. A törvényszék azonban a királyi járásbíróshoz, a járásbíróshoz a közigazgatási hatósághoz utasította az ábrahádi ágat: segítse be az új birtokost a hitbizományba. Végül pedig a közigazgatási hatóság is illetéktelennek mondotta ki magát arra, hogy Károly grófot a birtoklásba bevezesse. Időközben a hitbizományi hatóság az özvegy grófnét is elutasította azzal a kérelmével, hogy a kastélyban lakhasson és a hitbizományi gazdaságot ideiglenesen tovább vezesse.

A hitbizomány tehát teljesen uratlanul állott. Esterházy Károly gróf azonban, aki egyébként is ismeretes bravuros hajlamairól, nem sokáig tűrte ezt az állapotot. Merész lépésre határozta el magát és a XX. század első évtizedében megtörtént az a mulatságos eset, hogy a remek fekvésű, gyönyörű cseklézi kastélyt a szó teljes értelmében karhatalommal foglalta el — saját birtokosa. A kastély „bevételé”

hétfőn déli két órakor történt meg. Az ábrahádi gróf két meghitt embere tizenkét uradalmi vadász kíséretében behatolt a vár első két kapuján, a személyzet azonban észrevette a dolgot és a kastély legbelső, harmadik kapuját közvetlenül az érkezők előtt becsapta. Ugyanekkor tünt föl a távolban Esterházy Károly gróf nagy, nyolcvanlőreű automobilja, amely óriási sebességgel közeledett a főkapu felé. A főkapu föl is nyílt, midőn a gróf automobilja alig harminc lépésnyire volt attól. Ugyanigy az utolsó percben nyílt meg a második kapu is a száguldó gép előtt. Ekkor az említett harmadik kapu még be volt csukva. Véletlenül azonban — egy a kastélyban lakó komorna kíváncsisága által — ezt is sikerült kinyitni. A komorna ugyanis, akinek a bentlétők hírelében nem magyarították még el a történeteket, félretolva a kapu relesztét, azon kidugta a fejét és megkérdezte az épen előtte álló ügyvédjelölttől, hogy mi járatban vannak, mire ez bement, a kaput a legutolsó percben kinyitotta, néhány másodpercre rá pedig Esterházy Károly gróf, Esterházy Mihály gróf és ifjabb Esterházy Géza gróf az egybegyűltekkel együtt a kastély belső udvarán termettek. Erre a gróf egyik bizalmasa bejelentette magát az egész különálló szárnyban lakó özvegy gróf Esterházy Ferencnének és átadta neki az új birtokos levelét, amelyben ez kijelenti, hogy mint az ő vendége, az általa lakott összes termeket háborítatlanul megtarthatja, amíg jónak találja. Időközben Esterházy Károly gróf félkörbe állította a kastélynak és a gazdaságoknak gyorsan odaidezett személyzetét; kijelentette, hogy a hitbizományi hatóság őt föltétlenül feljogosította a hitbizomány birtoklására, ő hajlandó az összes alkalmazottakat: gazdatisztek, altisztek, cselédeket, inasokat és szolgákat szolgálatába venni, egyelőre régi javadalmazásuk meg hagyása mellett. **Aki hajlandó neki engedelmessékedni, maradjon itt, aki nem, az távozzék a helyszínről.** Az egész jelen volt személyzet kijelentette, hogy a szolgálatot vállalja és a grófot azontul segítette a kastély és a mellékhelyiségek birtokba vételében, amire igen rászorult, mert a helyiségek kulcsai nem voltak föltalálhatók s ma sem kerültek még elő.

IV.

A lecke feladatik.

Este háromnegyed tíz utánig, vagyis a kapupénz határáig, maradt Batty Bór, a költő, Ildikó családi körében és a fénykupon kívül. Ildikó kikísérte a sötét előszobába és ott hirtelen átkarolta;

— Oh Bór! Miért, hogy ma nem lehetünk négy szemközt.

— Oh miért?! — rebegette Batty Bór.

— Holnap, — susogta a nőcske — holnap gyere el reggel nyolckor. Akkor apám már a kávéházba ment, anyám a vásárcsarnokba, kis öcsém az iskolába. Magam maradok itthon, kilencig, takarítani. Takarítsunk együtt, Bór — sóhajtott a nő és egy önkéntelen mozdulattal megigazította a költő kravátlíját. Szerenésére az előszobában sötét volt.

— Esküszöm, hogy itt leszek! — felelte Bór és sietett, hogy ne kelljen kapupénzt fizetnie.

És kint az utcán elgondolkozott. Reggel erős, intenzív világítás van. Ehhez tiszta ing kell. Monnétt vessz ő tiszta inget?

Barátaira gondolt és keserűen mosolygott. Kezdte utálni a költészetet és a költőket.

Mit csinál egy költő, ha nem tudja, hogy mit csináljon? Elmegey a Rivicsék-kávéházba.

V.

Ez még nem fordult elő főpincérrel, soha.

Samu mester, a főpincér, mikor meglátta Batty Bórt betérni a kávéházba, a falnak fordult és köpött. „Pfüj, irodalom!” mondta magában és aztán oly szurós szemmel nézett bele Batty költő veséjébe, hogy a költő, aki eredetileg egy irodalmi sonkát akart hozatni sörrel, vágyaiból köbgyököt vont, redukálván azokat egy pikkoló kapucinerre.

Voltak az asztalnál más költők és mesterek is, de Batty Bór nem törődött velük, hanem csak Samu mestert, a fizető-pincért nézte. Samut, a legnagyobb ellenséget. Érezte, hogy csak ez az ember segíthet rajta. Csak ez az ember, és ah, Samu megfojtaná őt egy kanál kapucinerben.

Nem akarok már részletezni. Csak annyit jegyzek meg, hogy a költő kapott egy koronát. Egy nem költőtől. Becsületszóra. Holnapig.

Reggel öt órakor volt ez.

A főpincér távozott.

— Hova megy, Samu mester? — kérdezte a költő, pedig tudta.

— A gőzfürdőbe, Batty ur.

— Magával megyek.

— Azt hiszi, hogy fizetek magának egy gát? Nem elég, hogy fizetem a kávéját és a cigarettáit?

— Hova gondol, Samu mester. A fürdőért én fizetek.

— Jó. Bánom is én.

Együtt mentek. Két egymás melletti kabinban vetkőztek. És a költő hallgatódzott. Mikor becsapódott a szomszédos fülszék ajtaja és hallotta, hogy Samu, a főpincér már indul a medence felé. kikiáltott:

— Samu mester, várjon. Menjünk együtt.

— Nem várok.

Csak ezt akarta a költő. A két kabint elváltató és a menyezeti nem érő válaszfalon átmászott. Sietve kapta föl a főpincér ingét — mely elég tiszta volt — cserébe otthagyan a magáét.

Öt perc múlva már kint volt az utcán. Nyolcig sétált és akkor elment Ildikóhoz.

Ilyen változatos a szerelem!

Nyakkendőjét a költő rendetlenül kötötte meg és boldog volt, amikor a nő megigazította. A mellét kifeszítette, hogy az ingből mennél több láttassék. A nyakkendőigazítás után pedig boldogan lehelte az első csókot menyasszonya ajkára. Mert lélektani alapon udvarolt. Jól tudta, hogy a kravátligazítás után már bizvást következhetik az első csók.

A nyaraló szintársulat.

— Apró történetek. —

(Vásárhelyi levél.)

Két hét múlva elhagyja Hódmezővásárhelyt az aradi szintársulat, amelynek tagjai egytől-egyig hazakiváncsoznak. Ugy vannak ok a vásárhelyi szezonnal, mint a pesti vasárnapi kiránduló a szórakozással. Amíg kint van a zöldnek nevezett fullasztóan forró kopár „nyaralóheyen“, s amíg a vicinálison, vagy a villamoson néhányszor direkt a gyomrába lép a szomszédja, addig szidja a vasárnapot, elátkozza azt is, aki a kirándulást kitalálta, siratja az új ruháját, amely elpusztul az életveszélyes tolongásban. Amikor hazaérkeznek és megszabadultak a kirándulás gyilkos veszedelmétől, akkor boldog mosoly közepette mondogatják a szomszédnak:

— Hanem azért jól mulattunk.

A szintársulati tagok is jajveszékelnék a két hónapos szezon alatt:

— Jaj, megöl ez a por. Milyen sötét van éjjel; az ember kitöri a nyakát amíg hazabotorkál. És a koszt milyen botrányos! Vásárhelyről direkt Karlsbadba kellene menni.

Es szörnyen vágnak haza. De amikor már itthon vannak, örvendezve újságolják:

— Nagyszerűen éltünk Vásárhelyen! De nemcsak ok vágyakoznak Arad után, hanem — úgy látszik — Arad is epekedik értük. Az önkéntes követekből legalább is erre lehet következtetni. Nem mulik el egyetlen hét se, hogy Aradról követek ne mennének Vásárhelyre. Leginkább fiatal aradi fiskálisok láthatók a követek között. Ezek Vásárhelyen a társulat egyes tagjaival beható tanácskozást folytatnak arról: hogyan lehetne a szintársulatot hamarabb visszahozni szeptember végénél. Tisztára véletlen, hogy a fiatal ügyvéd urak e jogi tanácskozásra a társulat női tagjai közül szemelnek ki egyet-egyet. Ugy látszik, ezeket tartják a legértelmesebb elemnek.

Legutóbb Varjassy polgármester is meglátogatta az igazgatót. Este érkezett és természetesen a Fekete Sas vendéglőnél kereste.

— Nincs itt. Játszik, — felelték a vacsorázó színészek.

— Játszik? — szolt csodálkozva Varjassy. — De hiszen már vége az előadásnak.

— Igen, vége a szinkörben, de nem a kaszinóban. Ott csak hajnalban szokták befejezni a játékokot.

Másnap bucsuztatták a kaszinóban a távozótárgyakat. Természetesen Leóvey Leó becsipett és letétegetett mindenkit. A cigány A pesti nő című operettből játszott.

— Aprópó! Pest! — kiáltotta Leóvey Spilka Antal, a vásárhelyiek volt bohém főispánja felé. — Mond csak Tóni, voltál-e már te Pesten?

A kedélyeskedésből nem lett affér, mert a művész a következő pillanatban olyan állapotban fektették le, mit a rendőri jegyzőkönyvek stílusa így határoz meg: „az öntudat biztos hiánya jelentkezett nála.“

A bucsu-mulatság hajnalig tartott. Beregi Sándor hazamenet megrémülve konstata, hogy a lakása utcájának egyetlen villamos lámpája már nem ég. Minthogy az utcáról hirtelen nem tudta megállapítani, hogy nem valami nagy szakas, hát azon az éjszakán nem ment haza. Nem akarta megkockáztatni azt, hogy a sötétben esetleg más lakásába tévedjen. Másnap fölkereste a városi főmérnököt és elpanaszolta a dolgot.

— A lámpa azért nem égett — mondta a főmérnök — mert a világítási naptár értelmében annak csak éjfélig szabad égni.

— Hát kérem, sziveskedjék megváltoztatni a világítási naptárt.

— Meglesz.

Es ettől fogva ez a villamos lámpa egész reggelig

ég az utca lakóinak legnagyobb öröme. És még merje valaki tagadni, hogy a szintársulat nem terjeszti a vidéken — a világosságot.

Egyelőre azonban csak mérsékeltlen mutatkozik a világosság a vásárhelyi agyakban, Példa rá ez az eset: Csütörtökön este zsufolt ház előtt adták harmadszor A sasfiókot. A legelső páholyban valamelyik módos paraszt familia ült és hangosan bírálta az előadást. Tudvalevő, hogy a címszerepet személyesítő Kesztlernének a darabban köhécselni kell, mert A sasfiók tüdővész. Kesztlerné a szerephez hiven buzgón köhécselt is, amire a második felvonásban a műértő paraszt család egyik tagja a fejét csóválgatva megjegyezte:

— Szegény szép Kesztlerné, hogy megvan hülve. Szörnyen cugos ez a szinpad.

VIDÉK.

Elhagyatott községek.

— Új orvosi állás a pécskai járásban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 10.

Föltétlenül méltánylandó előterjesztést tett ma Senk Ferenc pécskai főszolgabíró Dálnoky Nagy Lajosnak, Aradmegye alispánjának. A közegészségi viszonyok szomorú hanyatlása és egyéb súlyos okok arra indították a főbíró, hogy Pécska községben új járásorvosi állás szervezését kérje. Ebben a nagy járásban, de különösen a két községben, a járás székhelyén megdöbbentő egészségi viszonyok uralkodnak. Luszó Ferenc járásorvos a napokban hirtelen tüdőcsucsuhurutot kapott s hosszabb időre Arcoba utazott gyógykezelése céljából. Friedman József dr. magyar-pécskai, Ciadan Miklós dr. ópécskai községi orvosok pedig nem tudhatják elvégezni a munkát, annyira tulhalmozza őket a közönség. Gyakran jönnek értük a Maroson túlról, Nemeszentpéterről, Székesútról, Munárról; sokszor reggeltől estig kocsin ülnek, s így persze a községbeli közönségnek alig állhatók szolgálatára. Különböznél pedig már mindakét orvos teljesen kimerült a temérdek munkában.

A főszolgabíró úgy találta, hogy ez a helyzet tarthatatlan, s mielőtt még súlyos következménye volna ennek az állapotnak, felhívja szanalására az alispánt. Senk beadványa a következőleg szól:

Alispán ur! Az összeépült, mintegy 10000 lélekszámmal bíró Ópécska és a 9000 lelket számoló Magyarpécska községek közegészségügyét 1—1 községi orvos látja el. Az ópécskai községi orvos működési körébe ezenkívül Óbodrog község is be van osztva. Az itteni orvosok ezenfelül az orvosokkal szűkölködő közeli bánáti községek lakossága által is nagy mértékben vétenek igénybe, olyannyira, hogy igen gyakran megesik, hogy székhelyemen orvos sincs kéznél.

Tekintve, hogy az igen vagyonos Magyarpécska és Ópécska községek lakossága az orvos tanácsát évről évre örvendetesen emelkedő arányban veszi igénybe s néhány év óta az általi gyermekmenhely itt néhány száz gyermekkel telepet létesített s mert az itteni rendkívül igénybe vett orvosok btegeiket a legnagyobb jóakarattal és szorgalmuk dacára ellátni nem képesek és azok gyógykezelésére nagy elfoglaltságuknál fogva kellő gondot sem fordíthatnak, lelkiismereti kötelességemnek tartom, Alispán ur figyelmét ezen tarthatatlan közegészségügyi állapotokra felhívni és felkérni, miszerint odahatni sziveskedjék, hogy járásom ezen két községének legalább egyikében egy új községi orvosi állás rendszeresíttessék. Pécska, 1910. évi szeptember hó 6 án. Senk sk., főszolgabíró.

Urlovasok párbaja.

— Botrány az alagi versenyen. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

Kinos feltűnést keltő affér tartja izgalomban néhány nap óta Budapest turfköreit. Két előkelő urlovas az egyik verseny alkalmával összekapott egymással és a kölcsönös tettlegességtől csak a jelenlevők közbelépése tartotta vissza őket. A szóbeli inzultusok után az urlovasok provokálták egymást és ma a Rákosi-féle vivóteremben párbajt is vívtak súlyos feltételekkel. A párbajban az egyik a fején és nyakán sérült meg. Mindkét sportférfiut jól ismerik Aradon, mert egyikük, Krause Károly, éveken át, a másik, Neimans báró pedig tavaly lovagolt az aradi gyepen.

A botrány előzményei és részletei a következők:

Csütörtök délután az alagi gyepen a 4. számú futamban öt ló állott a starthoz. A favorit egy Wraugler nevű ló volt, amely az Alagon szerencsétlenül járt Czárán Zoltán tulajdona, de állandóan a felesége neve alatt fut. Paulay Erzei lovának győzelmét mindenki biztosra vette. A tizen Krause Károly ült. Annál nagyobb volt a játékosok, különösen a beavatottak meglepetése, mikor a versenyt Bartos hadnagy lova, Timy-Tim nyerte meg, amelyet Neimans br. lovagolt. A közönség soraiból többen észrevettek, hogy Krause egészen elsápadt a dühtől és nem nagyja annyiban a dolgot. Ugy is történt. Mikor a lovak visszatértek a mázsálóba, Krause, aki szintén biztosra vette a győzelmét, keresztelés miatt óvást emelt a győztes Neimans báró ellen. A versenybírósg az óvást elutasította. Ez még nagyobb dűbe hozta Krausét és mérgesen kiabált:

— Ez szemtelenség! Ilyen erőszakos, brutális lovaglásnak helyet adni, haláttan dolog!

A kifakadások Neimans báró felébe jutottak, aki azonnal odasietett Krauséhoz és kérdőre vonta. Igazolt szótáítás keletkezett a két urlovas között és végül Krause szemébe vágta a bárónak, hogy perfid módon járt el és keresztelte a lovát. Neimans arca kipirult és a szemébe vágta Krausenak:

— Hazudik, hazudik!

Krause halálsápadt lett. Felemelte lovaglóstörőjét és odaugrott a báróhoz, hogy tettlegesen vegyen elégtételt a sértésért. Ekkor azonban a mázsálóban tartózkodó sportemberek közbevetették magukat és meggátolták a verekedést.

A verseny után a két urlovas kölcsönösen provokáltatta egymást. Krause segédei voltak Rohonczy Lőrinc és Baich Iván báró, Neimansnak Czárán Zoltán és Sibrik Sándor segédkeztek. A segédek súlyos feltételű kardpárbajban állapodtak meg, amely ma reggel folyt le a Rákosi-féle vivóteremben.

A párbajban többszöri összeesapás után Krause Károly a fején és a nyakán sérült meg. Az orvosok a sebeket beragasztották. A sérülések annyira nem veszedelmesek, hogy Krause ma már lovagolhatott is. A felek nem békültek ki.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Leleplezett rulett-bank.

— A berlini előkelő társaságok botránya. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

Szenzációs leleplezés foglalkoztatja a berlini rendőrséget és a világváros közönségét. Egy világhírű, Berlinben székelő biztosítótársasággal összefüggő botrányról a következőket jelentik:

(A „Viktória” főügynöke.)

A Linden strassen van a „Viktória általános biztosító részvénytársaság” büszke igazgatósági épülete. Németország eme legnagyobb biztosító társasága behálózta Berlint az ügynökségek egész tömegével, a főügynöksége pedig a Wilhelm-strasse 19. szám alatt van. Vezetője Matischke Frigyes. Nappal élnek az élet az irodákban, ahol igen sok hivatalnok, ügynök foglalatcskodik, aki megfordul a helyiségekben, igen jó benyomást nyer az ott otthonos üzleti szellemről. A falakat régi kereskedelmi irodákban szokásos jelmondatok tarkítják. Valóságos hadserege az alügynököknek táborozik folytonosan az előszobákban, Uckel, az irodafőnök, a Viktória főtisztviselője éberül ügyeli az egész gépezet menetét és aki jól figyel, az láthatja, hogy majdnem óránként zsákszámra érkezik a pénz a főügynökség pénz-szekrényeibe. Este munka után a Viktória eme főügynökségének ajtai bezárulnak, csak Matischkének ugyanazon emeleten levő magánlakásában ég világosság. Matischke ur készül az estére, pénzt olvas.

(Metamorfozis.)

Kilenc órára aztán a Wilhelm-strasse 19. számú háza megelevenedik. Igen sok ember jön, férfiak, nők s mindnyájan a főügynökség helyiségei felé tartanak. Mintegy varázstűzésre megváltozott ott egy órán belül minden. A hivataloslag klub-szolga lett, aki díszes egyenruhát öltött és aki a esőngetőknek kinyitja az ajtót, de csak akkor, ha az ablakon át meggyőződött arról, hogy nem gyanúsak. Matischke főügynök közben klub-direktor lett és a Viktória üzleti helyiségéből egy második Monte-Carló. Az íróasztalok eltűntek s helyükbe kerültek a rulett-asztalok. A rulettet Uckel, a Viktória főhivatalnok, a főügynökség irodafőnöke kezeli, aki mint croupier, esténként husz márkát kap a bankból. A másik két croupier szintén a Viktória hivatalnokai közül kerül ki. Az asztalokon még ott hever a Viktória által kiadott szaklap, amelyen látható a büszke üzletház fotográfiája és ebben a keretben éjszakaról-éjszákára örült játék folyik, nem hetek, sem hónapok, hanem évek óta.

A bank megalakul. Minthogy senki sem bizik a másikban, csak 300 márka gyűl össze. Itt senkit sem kényszerítenek tudniillik arra, hogy jegyezzen. De 300 márkával sem lehet kezdeni. Következik a croupierk rövid tanácskozása Matischke urral. És ez az ur egymaga jegyez 1700 márkát.

A banknak tehát van már 2000 márkája, a játék megkezdődhetik. Ez a komédia megismétlődik estéről-estére. Hatszáz márka a legmagasabb tét, s miathogy a forgalom igen nagy, természetes, hogy a veszteség sem kicsi. Megtörtént, hogy valaki harmincezer márka veszteség után reggel négy órakor a klubszolgától kért kölcsön három márkát, hogy kifizethesse a droschkejét.

Matischke ur maga elvből nem ad kölcsön, sőt igen goromba szokott lenni, ha egy teljesen letört alak egy pár márkáért könyörög

nála. A különben alázatos férfi, aki valarikor kis szatóságú tulajdonosa volt, fényes jövedelme dacára sem feledte el származását s udvariasan hajol meg minden egyes érkező előtt s kéri „beccses nevét”, mert a klubban épügy nem ismerik egymást az emberek, mint a hogy ez Monte Carlóban, Ostendben, Spaaban vagy Seveningenben történni szokott, ahol senki sem mutatkozik be a játékasztal mellett ülő szomszédjának. Csak a törzsverdégek, a minden nap megjelenő állandó játékosok ismerik egymást. Ilyen is igen sok van és különösen a nők hűséges „klubtagok.”

(Élet a klubban.)

Igen gyakran furcsa jelenetek játszódnak le a Viktória eme főügynökségének helyiségében, mert a játékosok sehogysem tudják megérteni, hogy ki teszi zsebre tulajdonképpen a betéteket. Érthető, hogy eme kíváncsiság leginkább a nőtagokat győtri, akik nem valamennyien tartoznak a dolgos polgári osztályba, hanem inkább arról nevezetesek, hogy komolyan fogják föl a szerelmet, de nem szórakozás, hanem inkább életpálya gyanánt. Ugyanazok a típusok, amilyenek Monte-Carlóban, Ostendben vagy Spaaban találhatóak, s ugyancsak elbámult a rendőrség, mikor velük együtt olyan személyiségeket talált ott, akik társadalmi állásuknál fogva százszor is meggondolták volna, vajjon egy ilyen „hölgyet” az ucsán este tíz óra előtt megszólítsanak e, és akik bizonyára nem szívesen látnák, ha Matischke ur szerencsétlenét látogatásával.

Meg volt az a jó szokás ebben a klubban, hogy akit kifosztottak, annak nem kellett azonnal távoznia a Viktória főügynökségének üzleti helyiségeitől. Visszavonulhattak a szerencsétlenek Matischke ur magánlakásába. Ott is gondoskodva volt a mulatságról. Válogatott könyvtár állott a rendelkezésükre. És milyen könyvek, például „A női test szépsége”, „Mit kell tudnia a fiatalembernek a házasságról a házasság előtt”, „Természetes akt-studiumok”, „Hogy óvom meg a feleségemet” és más ehhez hasonló klasszikusok. Azonkívül finom szivar, egy jó pohár sör, vagy likőr mindenki részére szabadon állott.

(Min mulattak a tagok.)

Különösen két téma szolgált a mulatság kikapadhatatlan forrásul: a bűnügyi rendőrség és a sajtó. A bűnügyi rendőrség, amely legutóbb is behatolt a klubba és hosszú orral volt kénytelen távozni, mert nem tudott magának sem a vádhoz, sem annak bizonyításához anyagot szerezni. Hangos derűtség közben mondták el egymásnak a tagok, hogy milyen szellemesen vezették félre a rendőrséget. Valahányukat kihallgatták, egybehangzóan azt vallották, hogy csak egy zárt társaságról van szó, akik társadalmilag érintkeznek egymással, s akik mind Matischke urnak privát ismerősei. Igen szellemes gunnyal illették Manntaufel rendőrfőnököt, aki ezt el is hitte, noha a valóság az, hogy a klubban senki sem ismeri a másikat, legkevésbé Matischke ur, aki minden ujjonnan érkezettnek világosan megmondotta, hogy senkinek sem kell bemutatkozni, mert itt roppant fesztelenül történik minden. De még ezenkívül mást is elhitt a rendőrség, mesélték egymásnak a klubtagok. Elhiszi például, hogy Matischke napszól-napra az alantas hivatalnokaival társadalmilag érintkezik és hogy velük játszik csak úgy szórakozásból minden este rulettet és hogy teljesen idegen embereket lát vendégül és bocsátja rendelkezésükre a Viktória helyiségeit tisztára sziveségből. Elhiszi továbbá azt is, hogy a Viktória berlini főügynöke nem üzi iparszerűleg a

hazárdjátékokat, s maga sohasem vesz részt abban, csak pénzt ad a bank finanszírozásához. Sőt talán még azt is elhiszi a rendőrség, hogy Uckel ur, aki minden este husz koronát kap a croupirozásért, csak szórakozásból vezeti a játékot s egyáltalában nem ez az ő foglalkozása. De a legfényesebb az, hogy a rendőrség utoljára elhitte azt is, hogy Matischke néhány nap előtt csak azért bérelte ki Berlin egyik legmagasabb birájának a házában az egész első emeletet és rendezte be a legnagyobb fényűzéssel, hogy „barátjainak”, — akiktől beléptükkel előbb a nevüket kellett megkérdeznie, — kellemes otthont nyujthasson.

Még ennél is mulatságosabb a sajtó, mondták egymásnak a klubtagok, amely azt szeretné elhívetni az olvasóival, hogy ismeri a Matischke-féle rulett-klub titkait, de a valóságban halvány sejtelmek sincs róla; amely máskor a legtitkosabb dolgokat le szokta leleplezni, s ez alkalommal alaposan felsült, mert a sajtó ép oly keveset tudott meg a klubról, mint a rendőrség. Semmit, abszolúte semmit.

(Mit tud a rendőrség.)

Tegnapelőtt este azonban sápadt volt Matischke ur, sápadt volt Uckel ur, a Viktória főügynökségének helyiségei éjszakára sötétek és üresek maradtak, a főügynökök fényes magánlakásában egyedül a esavába került játékbank-alapító mérte végig izgatott léptekkel a pompás termeket. A berlini rendőrség ugyan is a következő szenzációs sajtóirodai kommunikét adta ki:

„A Viktória berlini biztosító részvénytársaság Wilhelm-strasse 19. számú házában levő főügynöki helyiségében a rendőrség játékbangot leleplezett le és megállapította, hogy a játékbankot Matischke főügynök, a Viktória főhivatalnokai alapította s az most a vizsgálat tárgya, vajjon a biztosító társaság nem részese-e a játékbank jövedelméből.

Körülbelül négy éve megjelent a rendőrségen az említett főügynök és azt kérdezte, megvan-e engedve magánszemélyeknek szórakozásként rulettet játszani. Felmutatta Mayer igazságügyi tanácsosnak egyik cikkét, amely egy jogi szaklapban jelent meg s azt tárgyalta, miként lehet játékbankot alapítani anélkül, hogy valaki a büntetőtörvénykönyvvel kerülne összeütközésbe.

A rendőrség sem vette komolyan ezt a jelentkezést s csak arra szorítkozott, hogy kijelentse Matischkének, hogy a törvény a tiltott szerencsejáték fogalma alá sorozza azt a játékot is, amely csak a továbbjátáshoz szükséges anyagi eszközök megszerzésére szolgál. A rendőrségnek tudomása van arról, hogy eme felvilágosítás dacára Matischke rulett-bankot alapított a lakásán. Megállapította a nyomozás, hogy esténként nagyobb társaság tilt össze a játéktérben. Egy szolga nyitotta ki a jelentkező előtt az ajtót és csak az került a játékszobába, aki a szolgához a következő kérdést intézte:

— Jelen van Muhle Otté ur Monte-Carlóból?

A játék kedden, esütörtökön és szombaton folyt este fél nyolctól késő éjjelig. Így került be egy rendőrtisztviselő is, aki szégyesztotta a társaságot. A bankon kívül még más értéktárgyakat is lefoglalt és ezekről azt hiszi a rendőrség, hogy olyanok zálogosították el, akik ott a pénzüket elvesztették. Meg van állapítva az is, hogy a játékot iparszerűleg üzték.”

Doktor-kisasszonyból török bég felesége.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

A legragyogóbb fantáziájú író sem komponálhat össze olyan izgatón érdekes regényt, mint aminek hősnője *Milicsevicsné Marianovics Anna*, a zaklatott életű horvát nő. Az ujeárok sokat foglalkoztak ezzel a kalandos természetű, de semmiesetre sem rossz lelkületű asszonnyal, akit ide oda vetett a sors. Szerencsétlensége volt, hogy rosez emberek közé sodródott, akik kálváriává kovácsolták előtte a szerelmi ösvényt, amelyre menekült.

Milicsevics-Marianovics Anna előkelő eszéki horvát családból származik. Vagyonos rokonai lehetővé tették, hogy négy év előtt beiratkozzék az orvosi egyetemre. *Milicsevics Anna* a zürichi egyetem orvosi fakultásának hallgatója lett. Havi 250 frank apamázst kapott rokonaitól s ebből vig diákéletet rendezhetett be magának. Kollégái és kollégái igen megszerették a vidám lelkületű és nagyon szép horvát leányt. S ívós szeretettel ragaszkodott magaválasztotta pályájához. Nemcsak a rendes előadásokat látogatta szorgalommal, hanem a szemináriumokat is, úgy, hogy a tanárainak is feltűnt az ambiciózus diákisasszony és szívesen beszélgettek vele tanórán kívül is. Két évet töltött az egyetem kötelékében és vizsgáit kitüntetéssel tette le. Közben nyelvismeretét is gyarapította. A német és horvát nyelven kívül megtanult franciául, olaszul és angolul is.

A legnagyobb, legszebb reményekkel indult neki az életnek. Kitűnő felfogása, párosulva ritka műveltségével, külön utat jelölték ki számára, mint amintre a körülmények ráterelték.

Két év után hazautazott rokonai látogatására. Az eszéki állomáson már várt rá a nagybátyja, aki a szerb vezérkarban szolgált. *Marianovics Anna* boldogan ugrott le a vasuti kocsiból, hogy magához ölelje régen látott nagybátyját, amikor hirtelen egy detektív termett előtte. Annyi időt sem hagyott neki, hogy üdvözlést váltssanak.

— Ön szerb kém! Szerrel letartóztatom! — rivált rá a detektív és magával hurcolta a mi sem sejtő, ártatlan leányt.

Öt napig hagyták fentréngeni a szerencsétlent egy szurkos oduban, amit az eszéki törvényszéki hatóságok bölcös nagyralátása: vizsgálati fogház-szállásának nevez. Három mooskos cigányasszony társaságában tartották fogva, anélkül, hogy kihallgatták volna. Végre hatodik napon átkísérték az ügyességre. A vizsgálóbíró nyomban szabadon bocsátotta, mert kiderült, hogy „tévedésből” tartóztatták le.

A kiszabadulás után egy görög katolikus lelkész rokona látogatására Boszniába utazott. A tisztelendő néhány állomással elébe jött, vele utazott egy *Milicsevics* nevű földbirtokos is. Az utitárs megszerette *Marianovics Annát* és megkérte a kezét. A nagybátyja erőltette és kilenc nap múlva megesküdték. A pap nem kérdezte, hogy szeret-e más férfit. Pedig tíz éve szeretett egy tisztet, aki akkor már a vezérkarba jutott századosi ranggal. Az esküvő után elmondta a férjének, hogy másra gondol és mást szeret. *Milicsevics* dühre gerjedt. Előbb meg akarta ölni a feleségét, de meggondolta magát. Haza küldte az asszonyt szüleikhez, akik nem akartak többet tudni a férjehagyó nőről. Erre a megárhagyott *Milicsevics-Marianovics Anna* egyenesen Zágrába utazott, felkereste régi szerelmét, a vezérkari századosot. Elmondta neki sorsát és a szerelmesek a boldog viszontlátás mámorába merültek.

Az akkori vezérkari százados ma már ör nagy és megházasodott és egy ismert osztrák agrárius képviselő leányát vette feleségül. Egy évig éltek együtt közös háztartásban. A tiszt folyton tanult és lassan elhidegült. Minden harag nélkül váltak el és *Marianovics Anna* Zágrárból Budapestre jött.

Itt bejárt a klinikára és tanulmányait folytatta. Különös szeretettel hallgatta *Róna dr.* professzort, aki azóta meghalt. Az ő osztályán dolgozott. Miután szenvedélyes amatőr-fotográfus volt, kérte *Róna* tanárt, adjon egy receptet, amellyel a fotográfálásához szükséges ciankálit beszerezheti. A receptet megkapta és meg is csináltatta a Kálvin-téri gyógyszerárban. Ez két nappal a *Hefrichter-affér* előtt volt. Harmadnap pattant ki a ciankális mérénylet ügye. Nagyon megijedt, hogy gyanuba fogják. Elment a Zrínyi-utcai főkapitányságra és ott a főkapitány helyettesének elmondta, hogyan jutott ciankálilhoz és mire kellett. A rendőrtanácsos megnyugtatta, hogy nem lesz semmi kellemetlensége.

Milicsevics Anna még az este *Eszék*re utazott. *Eszéken* *Kronfuss dr.* irodájába lépett be, hol a német-horvát-francia és olasz levelezést látta el. Néhány nap múlva megismerkedett egy vadászfőhadnaggyal. Összeköltöztek, együtt éltek.

Ez sehogyan sem tetszett az előkelő rokonságnak. S egyelték magukat miatta és minden követ megmozgattak, hogy *Eszék*ről eltávolítsák. A detektívek naphosszat lesték, hogy letartóztassák. De a nő óvatos volt. Mindig csak a vadászfőhadnagy társaságában mutatkozott az utcán s így nem merték elfogni.

Március harmadikán reggel a nő háromnegyed 9 kor egyedül ment el hazulról az irodába. Az utcán hozálépett egy detektív és letartóztatta. Újból eleszták. Másnap a rendőrkapitány elé vezették, aki *Milicsevicsné Marianovics Annát* tíz évre kitiltotta *Eszék* város területéről, mert erkölcstelen életmódot folytat. A rendőrkapitány ugylátzik megindult a nő kétségbeesésén, mert azt mondta:

— Ha becsületszavára megígéri, hogy örökre távozik *Eszék*ről és ide soha többé vissza nem tér, úgy az ítéletet visszavonom és egyenesen Zágrába küldöm.

Milicsevicsné elfogadta az ajánlatot és két titkosrendőr vitte ki a pályaudvarra. Jegyet váltott neki és elindult Zágráb felé. Amint Zágrába jött, ismét elfogták. Ott tudta meg csak, hogy kelepcsébe esáltak. Az ottani ügyészségen a vizsgálóbíró elé vezették, aki elmondta, hogy adatai vannak rá, hogy *Milicsevicsné* társa volt *Hefrichter főhadnagynak*, a vezérkar elleni mérényletben. Boszúból tette, mert egy vezérkari tiszt, akinek a kedvese volt, elhagyta. Egy hétig vallatták éjjel-nappal, de nem tudtak rábizonyítani semmit sem. Mert beigazolta, hogyan jutott a ciankálilhoz Budapestben, *Róna dr.* révén. Mikor a zágrábi hatóságok belátták, hogy számárságot követtek el, fe hivatta a vizsgálóbíró és tudtára adta, hogy a *Garnisons-Gericht* elrendelte szabadonbocsátását.

Milicsevics Marianovics Annát az átélt szenvedések teljesen megtörték. Elhatározta, hogy külföldön keres nyugalomát. Ehez azonban utlevélre volt szüksége. *Eszék*re vissza nem mehetett. Másrészt pedig férje révén boszniai illetőségű lett, ezért Boszniába kellett utaznia, hogy az utlevélet megszeresse. Derventben szállt meg egy szállodában. A sok izgalom megviselte, lázas beteg volt. Elhívott egy orvost. Alig volt két peresig nála, amikor betört a szobába *Mayerberg* kerületi főnök és szidalmazta, illetve felszólította, hogy utazzék el on-

nan. Hiába volt az orvos igazolás, hiáb mutatatta a passzját. Parancsa volt rá hogy minden uton-módon belékössön és utazsa ki. Így került az asszony Bécsen keresztül Budapestre.

Augusztus tizenkettedikén érkezett Budapestre. Itt a *Sándor főherceg* utca 32a. szám alatt bérelt szobát. Pénze fogytán volt, állást keresett, de nem kapott. Szerette volna orvosi tanulmányait folytatni. Hiába fordult rokonaihoz, nem is feleltek a levelére. Az volt a terve, hogy beáll nevelőnőnek egy családhoz azzal a kikötéssel, hogy délelőttönként az egyetemre járhasson. Persze ez sem sikerült. Nagyon sokat nélkülözött, úgy, hogy kénytelen volt elköltözni a *Sándor-utca*ból szerényebb igényű helyre, ismerősökhöz. Így koválygott cél nélkül Budapestben, mikor *Eszék*ről megjött édesanyjának megbocsátó levele. Kapott egy kis pénzt is, hogy utazzék haza azonnal. Augusztus harmincegyedikén berepült a kósza madár a családi fészekbe. A sokat szenvedett asszony zokogva borult édesanyja kebelére.

Elhatározták, hogy elhagyják Európát. Kimennek Amerikába. Ott *Milicsevicsné* folytatni fogja tanulmányait s mint nőorvos fogja megkeresni kenyerét. Az utlevél megszerzése azonban elkerülhetetlen volt és *Milicsevics-Marianovics Anna* szeptember másodikán ismét Derventbe utazott. Ott véletlenül megismerkedett *Jasszim* béggel, aki egyike Bosznia leggazdagabb erdőbirtokosainak és juhtenyésztőinek. A bég megszerette a csinos nőt és kijelentette neki, hogy ha áttér az izlam vallásra: elveszi feleségül. *Milicsevicsné* nem hagyta magát soká kéretni. *Jasszim bég* kellemes, fekete fiatalember. Férjnek való, még ha török is. És *Milicsevics Marianovics Anna* igent mondott.

Szeptember harmadikán Derventben áttért az izlam vallásra és ma török szokás szerint örök hűséget esküdött *Jasszim* bégnak. Remélhetőleg ezzel befejeződött a volt *Milicsevicsné*nek bánatott élete s a doktor kisasszonyból odaliszkké lett bégné megálálta a sokat keresett boldogságot a hármukban.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Szépségest a nyári színházban. Vágó Géza, az ismert komikus ma este kabaré keretében mutatta be a „Faun és Nympha” című látványosságát, amellyel már az egész világot bejárta. Az est középpontja természetesen ez a fantasztikus mitológiai kép volt, amely sítért aratott. A közönség a látványosság szereplőit többször lámpák elé taposolta. A „Faun és Nympha” című számot kabaré vezette be, amely tulajdonképpen csak staffázsu! szolgált az utolsó előtti számul maradt mitológiai képnek. Ennek dacára ezek a számok is sok tapsot kaptak. Különösen *Fantasia Bellona* táncái és *Magyar Ervin* számai arattak elismerést. A gondolatolvasó azonban nem aratott sítért. Holnap megismétlik az előadást új műsorral.

* *Weichardt Auróra* énektanárnő nyaralásáról visszatért s énektanítását *Fischer Eliz* palotai lakásán újra megkezdte. 3496

* A Nyugat-Riviera kétségkívül a világ egyik legszebb taja, éppen ezért rendkívül sokan keresik fel évenként a világ minden tájáról. Persze csak azok, akiknek telik az ilyen költséges utazásokra. Az *Uránia* színház azonban lehetővé teszi, hogy azok is gyönyörködhessenek a Nyugat-Riviera csodás természeti szépségeiben, akiknek nincs módjuk az oda-utazásra. A mai műsoron szerepel ez a világhírű táj egy egész sereg pompás új kép keretében. Különösen érdeklődésre tarthatnak számot a mai műsor humoros képei. Egy szőnyegkereskedő viszontagságai, A két vetélytárs és az Ügyetlen villamos szerelel olyan mesés humorral, annyi ötlettel vannak tele, hogy lehetetlen őket kacagás nélkül végignézni. 241.

Nycic kolerás halott Magyarországban.

— Ujabb megbetegedések. — Az orosz
cári palota betegei. —

Ávirati tudósítás.

Arad, szeptember 10

Az újabb bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy Magyarországon eddig összesen nyolc olyan haláleset fordult elő, amelyről kiderült, hogy ázsiai kolera okozta. Ma újabb kolera-gyanus megbetegedés fordult elő. Külföldről is jelentettek megbetegedéseket, sőt az orosz cári palotában is történt kolera-gyanus betegség.

Mai távirataink ezek:

Budapestről jelentik: A bakteriológiai intézet ma ismét öt kolera-gyanus esetben folytatott vizsgálat eredményéről tett jelentést. Az öt eset közül háromban megállapították az ázsiai kolera. Zsidó Károly ujhelyjókai, Bogya Kálmán és Biró János dunai lakosok a jelentés szerint kolera-ban haltak el. Nem bizonyultak koleraszerűnek a ceglédi és bogyszlói megbetegedések. Az eddigi bakteriológiai vizsgálat eredménye a következő: Vizsgálat alá került 22 esetből nyolc esetben megállapították a kolera, 11 esetben nem derült ki kolera, még három eset vizsgálata nincs befejezve.

Budapestről jelentik: A Duna Gőzhajózási Társaság Sarajevó nevű vontató gőzosa tegnap reggel elindult Budapestre és a 256. számú uszályhajót vontatta a Dunán fölfelé. Óbuda körül Arács Gyula munkás a hajón hirtelen gyanus körülmények között rosszul lett. Azonnal orvost hívtak hozzá, aki megvizsgálta és az esetről jelentést tett a tiszti főorvosnak. A főorvos utasítására a beteg a járványkórházba szállították, az uszályhajót fertőtlenítették, zár alá helyezték és kiűzték rá a sárga zászlót. A vontatógőzöst, miután az az uszályhajóval nem érintkezett, fertőtlenítés után tovább közlekedett.

Budapestről jelentik: A bolgár hatóságok és a magyar belügyminiszterium között táviratváltások folynak egy koleraeset körül. Néhány nap előtt ugyanis a Bulgáriából jövő egyik magyar hajón egy bolgár utas kolera-gyanus tünetek között meghalt. Mikor a hajó a határállomáshoz ért, a kapitány eltemetés végett át akarta adni a halottat a bolgár hatóságnak. A bolgár tisztviselők azonban megtagadták a hulla átvételét. A hajó a kalmazottai és a bolgár hatósági közegek között valóságos harc fejlődött ki a körül, ki köteles a halottat eltemetni. A harc hevében a kolera halott a Dunába esett. Erre nagy riadalom támadt, a hajósok felkutatják a Dunát és nagy nehezen sikerült a halottat felkutatni. A holttestet a bolgár tisztviselők végül is átvették.

Pécsről jelentik: Stenge Ferenc baranyavármegyei alispánhoz Mohácsról ma sürgős telefonjelentést tett Löwy Jakab járásvorvos, melyben jelentette, hogy Mohácsban újabb kolera-gyanus eset történt. A beteg éppen az, mint a halott Schlotthauer, szegény napszámos. A beteget azonnal átszállították a járványkórházba, hozzátartozóit elkülönítették, a lakást fertőtlenítették a hatóság. De nemcsak ez az egyedüli eset Baranyamegyében. A vármegye területén már eddig két kolera halál történt és most a mohácsi új megbetegedésen kívül Csúza községben is előfordult egy újabb gyanus beteg. Az alispáni hivatalnak tegnap hat órakor a dárdai főszolgabírói hivatal azt jelentette, hogy a csúzi téglagyárban egy munkás kolera-gyanus tünetek között megbetegedett. Az alispáni hivatal azonnal Johann Béla vármegyei tiszti főorvost küldötte ki a vizsgálat megejtésére végett. A csúzi esettannál súlyosabb,

mert a község határos Vörösmarttal, ahol Horváth Andrásné kolera-ban meghalt. Horváthné is téglagyári munkás volt és a jelek arra mutatnak, hogy a csúzi kolera-gyanus munkással ugyanazon gyárban dolgozott. Pécsen és Mohácsban nagy az izgatottság, mert a mai két megbetegedéssel négy kolera-esete van a vármegyének és az egyes megbetegedések között felismerhető az összefüggés. Tehát nem szörványos betegségről, hanem a járvány pusztításáról van szó.

Győről jelentik: A folyammérnökség Kovácsics nevű bajóján Lonkei Ferenc hajómunkás pénteken délután kolera-gyanus tünetek között összeesett, szombat reggelre pedig meghalt. A vizsgálat anyagát felküldték Budapestre.

Hamburg, szept. 10. A kikötőbe egy hajó érkezett, melyen három orosz utas kolera-gyanus körülmények között megbetegedett. Az orosz utasokat beszállították a járványkórházba.

Hamburgból jelentik: Annak a hajómunkásnak, akit a minap kolera-gyanus tünetek között kórházba szállítottak, ma a felesége szintén gyanus körülmények között megbetegedett. Az asszonyt szintén azonnal kórházba szállították.

Bécs, szeptember 10. A XII. kerületben legutóbb előfordult három koleraeset ádozata Songott dr. városi tiszti főorvosa. Őt okolják mindenért. A polgármester ma három havi szabadságra küldte a főorvost és Böhm dr. tisztiorvost bizta meg helyettesítésével, aztán a főorvos nyugdíjba megy. Vele megválnak a városi szolgálatról Lueger harmadik legbivőbb barátja.

Pétervárról jelentik: A cári palotában a szolgák között kiütött a kolera.

A züllött nők pártfogója.

Alapítvány bukott lányok részére. —
Egy vezérigazgató tragikus sorsa.
(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs előkelő köreit egy testvérpár különös sorsa foglalkoztatja, akik a sors üldözésének martirjai. Mindketten dúsgazdag családból származnak. Apjuk cégére még igen sokan emlékeznek, mert az Edelmann és Társa nagykereskedő cég birtoka. Giessler Hermann igen nagy tekintélynek örvendett, míg a végzet egy orfeumi táncosnő alakjában utol nem érte. Ennek esett áldozatául az üzlet, a vagyon és végül maga a nagykereskedő is. Egy csomó váltohamisítási per megindítása után Amerikába szökött és azóta nyoma veszett Családját nyomorban hagyta, rokonok nem voltak, s a megcsalt és elhagyott feleségnek a legdrágább munkához kellett látnia, hogy két kis gyermekét eltarthassa. A nő gyenge szervezete nem tudott megküzdeni a kemény nélkülözésekkel, a tüdőgyulladás végét vetette nyomorának, de megnövelte a gyermekekét. Bécs város árvaügyosztálya vette pártfogásába őket, elválasztotta egymástól a testvéreket s a tizennégy éves gyermekek újra kikerültek az életbe, gyenge erejükre voltak bízva. A nyomor eltompítja az érzelmeket és így történt, hogy évtizedekig nem hallott egymásról semmit a testvérpár.

A fiú jó anyagból való volt. Átgázolt a mocsáron, az akadályokon. Mint inas kezdte, majd hivatalnok lett s végül egy nagy vállalatnak az élére került, ahol fényes anyagi helyzetet is tudott magának biztosítani. Giessler, mint vezérigazgatója Ausztria egyik legnagyobb vállalatának, elhatározta, hogy megkeresi szemel elől eltűnt nővérét és nem is nyugodott, míg évek hosszú során át folytatott kutatások révén meg nem találta azt a fonalat, amely nővérehez vezetett. De a bizonyosság rosszabb volt a bizonytalanságnál. Lesújtotta az a fel-

fedezés, hogy a leány az ellenkező utat tette meg mint ő. Szeretet nélkül kitesztva, szívtelenül gyötörtetve, hosszú munkanélküliségtől elerőtlenül választott az éhség és a becstelenség között, és kifestett arcával sétált Prága utcáin.

Giessler vezérigazgató azonban nemes szívű volt hozzá. Csak a viszonyokat vonta felelőségre, nem vonult gyávan a maga társadalmi állásának és tekintélyének sáncai mögé, hanem elhatározta, hogy a testvéri szeretet nehéz kötelességeit teljesíteni fogja. Prágába utazott, felkereste felkutatott nővérét, megismertette magát vele és fátyolt borított a multakra. Ne hogy azonban nővérenek egzisztenciája tőle függjön, csinos üzletet rendezett be neki, amelyből tisztességesen megélhetett. Ez a cselekedet eredménynyel járt, míg egy szép napon arról értesült, hogy nem nővéreé többé az üzlet, mert az megszökött. Hosszu keresés után ismét a mocsárban akadt rája. A lánynak egy régebbi ismerőse ugyanis véletlenül ráakadt Bécsben és az üzlet szomszédságában csakhamar megtudták, milyen mult áll a jóhangzású cég tulajdonosnője mögött. És a nő menekült a guny elől, a rossznyelvű szomszédok elől, de más utat mint a mocsárba vezetőt nem talált.

Giessler vezérigazgatót a balsiker nem kedvetlenítette el, megértette nővére tettének okait, természetesenek találta azokat és elhatározta, hogy másképp fog segíteni. Magyarországra hozta és egy erdélyi fatermelő társulat irodájában helyezte el. Másfél évig becsülettel dolgozott, a vezérigazgató azt hitte, hogy megszabadult élete legnagyobb terhétől, de csakhamar újra az utcán kellett nővérét keresnie. A leányt egy neveléses megjegyzés üzte el a becsületes életből, mert a megjegyzésben célzást látott multjára és azt hitte, hogy mindenki szemében megvetést és szemrehányást kell látnia. A bátyja még most sem taszította el magától. Magához vette őt, elzárkózott a világtól és nagy intelligenciájú és alapjában jószívű nővérenek nevelésére szentelte minden percét.

A harmadik kísérlet sem sikerült. Egy este levelet talált az asztalán.

— Nem tudom elviselni — írta a leány, — hogy miattam feláldozd életedet, térj vissza abba a világba, amely téged megillet és engem többé ne keress, mert úgy elrejtőzöm, hogy meg nem találhatsz. Téves utra került annyi elveszett esztendő nem lehet kárpótolni és az én vérem olyan, hogy nem tudok becsületes emberek között élni.

A vezérigazgatót ettől a naptól kezdve, mintha kieserélték volna. A gazdagnak és tevékeny embernek ismert ember a felületesen bíráló előtt érthetetlen rejtélylyé vált, mert elronyoltan, züllötten, munkakerülővé, embergyűlölővé alakult át és végül néhány nap előtt teljesen eltűnt ismerősei szemei elől.

A Weiburg-Gasse 13. számú ház első emeletén levő lakásból kiáradó hullaszag vezette tegnap a rendőrséget Giessler vezérigazgató nyomára. Mikor feltörték a teljesen hermetikusan elzárt, gyönyörűen berendezett legénylakás ajtaját, az ágyban fekve — mérge által eltorzított arccal — akadták rá a hatóság emberei. Levelet találtak az asztalon, melyben azt kérte, hogy minden vagyonát fordítsák züllött nők otthonának alapítására és segélyezésére. Ezen alhatározásának indoklására írta meg azt a küzdelmet, melyet tudósításunkban mondottunk el.

A legöregebb tudomány.

A füstös, cifra kávéházban
 Heres, kemény, zord vita állt;
 Egy asztal körül három ur
 Lärmázott, ágált, kiabált.
 Dühösen verdesték a márványt,
 A kávé aggályosan járkált
 És joggal félt mindenki tőle,
 Hogy hajbakapás lesz belőle
 Am végül is az egyik ur
 Mesitá a másik kettőt
 És így kezdett beszélni el:
 — „Ugy-e mindnyájan azt szeretnők,
 Hogy a megértéshez jussunk el,
 De hát ennek nem ez a módja.
 Egymást nem győzzük soha meg.
 Ha lármas szót öltünk a szóba.
 Figyeljenek tehát reám:
 Vitánknak csak az vethet véget,
 Ha mindenkiünk egyenként
 Hoz fel álláspontjára érvet
 Annyit, amennyi tőle telik,
 Komoly vitához csak az illik.“
 Helyeslés fogadá a szót
 S a prókátor eképen szólt:

— „Feltétlen bizonyos dolog
 S már senki előtt sem talány,
 Hogy a jurisprudencia
 A legöregebb tudomány.
 Nem vonhatja kétségbe senki
 A biblia is kijelenti,
 S a próféták, a nagy tudósok
 Szintén bizonyítják a dolgot.“

Csodálkozva néztek reá
 S a prókátor így folytatá:

— „Jó pár millió éve már,
 Hogy Ádám rossz iát tett a tűzre,
 Az Ur ezért őt, s b. nejét
 A paradisosomból kiüzte.
 Nos, mit gondolnak uraim
 E művelet vajjon mi más,
 Mint egy kis jogi ténykedés
 Műnyelven: „kilakoltatás“.
 A jog volt hát a legelső,
 Ezt elvitatni nem lehet.
 Meg kell hajolni ez előtt,
 Doktor ur most jöhet kegyed.“

S az ügyvéd büszkén néze fel.
 Am a doktor a fejét rázta
 És szólt: „Uram nincs igazsá,
 Nem első az én tudomány.
 Az tény, hogy kiüzte az ur
 Ádámot s b. nejét a kertből;
 Bizonyosnak látszik az is,
 Hogy ez a dolog nagy port vert fel.
 Am logikája helytelen,
 Ha bizonyítani akarja,
 Hogy csak jog volt s a tudomány
 Többi ágát homály takarta.
 Bátran merem állítani.
 Hogy mi valánk első a sorban
 Melyre büszkén hivatkozik
 Az özönvíz előtti korban.
 Elfogadom igazságnaként,
 Hogy kilakoltatták Ádámot,
 S ez volt az első jogi tény
 Melyre Ön méltán tarthat számat.
 Am ne feledjük kérem el
 — S a doktor vigan nevetett —
 Azt a kis jelentéktelen
 Orvestani műveletet.
 Mit elvégzett az Ur Ádámot,
 Kivágván belőle egy bordát
 S megteremtve Évát, a nőt,
 Ki elrejtja a férfi dolgát.

Bizvást megelőzte e tény
 A kilakoltatási dolgot,
 Az első doktor műve az,
 Hogy a férfit ma nem boldog.“

A prókátor szégyenkezett
 S a doktor büszkén néze fel.
 Am megszólalt a technikus,
 Aki eképen énekelt:

— Bocsánat kedves doktor ur,
 Hogy előadásába vágok,
 Am, ugy hiszem, hogy e vitába
 Én deritek csupán világot.
 Professzorkám, ön tévedett
 S a tisztelt prókátor ur szintén,
 Ha meghalligattak engemet,
 Beismerhetik ezt őszintén.
 Meglehet, hogy nagyon régi
 Az önök tisztelt tudománya
 Am, ha elektrolizis nincs,
 Még ma is megoldásra várna.
 Hogy képzelhetnek el önök
 Kilakoltatást, vagy műtétet
 Mig el nem oszlatta az Ur
 A vak, fekete sötétséget.
 Beláthatják ezek után,
 Hogy szinigaz, amit kimondok:
 Nem volt addig se jogtudás,
 Se orvosi buvárkodás,
 Mig meg nem osavará az Ur
 A világosságteremtő
 Fekete elektromos gombot.

— 6. —

Fiskálisok harca.

— Zsarolás kísérlete miatt vád alá helyezett ügyvéd. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 10.

László Samu dr. temesvári ügyvéd zsarolás kísérlete miatt feljelentette sógorát, Hajdu Árpád dr. ügyvédet, akit a temesvári törvényszéken a vádtanács ma vád alá is helyezett. Az ügy részletei a következők:

Hajdu Árpád dr. jászberényi ügyvéd 1906 december hó 30-án feleségül vette Pollák Ilonát, László Samu dr. temesvári vagyonos ügyvéd feleségének, Pollák Margitnak nővérét. Pollák Ilonának 1909 évi szeptember tizenötödikénél férjhezmeneteléig László dr. volt a gyámja. A két nővér szülei ugyanis Resicabányán elhaltak; az apa, Pollák Jakab 1906. évi augusztus hó 30-án, az anya öt nappal később, szeptember negyedikén. Krassószörényvármegye árvaszéke rendelte ki gyámul László drt, a ki a gyámság megszűnte után számacsárait be akarta nyújtani Krassószörényvármegye árvaszékehez, de ettől Hajdu Árpád és ügyvédje, Sebestyén Samu dr. budapesti ügyvéd azzal térítették el, hogy a számadást békés uton, bíróságon kívül akarják felülvizsgáltatni. Közben László dr. folytatta a hagyaték értékesítését és erről időről időre beszámolt és az adatokat Hajdu és felesége, valamint Sebestyén dr. rendelkezésére bocsájtotta. Sebestyén azonban sem a számadásokat, sem a Resicabányán betekintett könyveket nem fogadta el, amire aztán László benyújtotta számadásait a krassószörényvármegyei árvaszékhöz jóváhagyás végett. Ez ellen Hajdu Árpád és részvevőit tett, de az árvaszék 1908. évi január hó 31-én perre utasította.

Hajdu Árpád dr. mintegy harmincezer koronát követelt László Samu drtól, mert — ugymond — körülbelül hetvenezer korona hagyatéki követelést hajtott be László dr. és ennek a fele az ő feleségét illeti. Ezzel szemben László dr. Póck Géza temesvári királyi tör-

vényszéki könyvszakértő, Vértés Adolf dr. ügyvéd és Beamter Ede, az örökhatóság könyvelőjének közbenjöttével összehasonlítottatta a számadásokat Hajdu feljegyzéseivel és az örökhatóság könyveivel, amely vizsgálat eredménye az volt, hogy megállapítást nyert, miszerint László kezéhez befolyt 223 627-78 K, amivel szemben 147.117-33 K kifizettetett. A bevételi többlet tehát 76 510-41 K, amelyből Hajdunét a fele, vagyis 38.255-20 K illetné. De mert ebből a Hajduné által felvett összegek, kamatmegterítések, költségek címén 34 538-08 K levonandó, Hajdunét csupán 2717-12 K illeti meg.

Hajduné akkor ezt a számadást nem fogadta el, mire László dr. megbízottja, Heteés Antal dr. budapesti ügyvéd útján megállapodott Hajdu Árpáddal és annak képviselőjével, Sebestyén dr.-ral, hogy az első számadást a resicai könyvek segítségével újra felülvizsgáltatják, ami László Samu dr. képviselőjében Ernst Lajos dr. módosi ügyvéd, Hajdu Árpád dr. képviselőjében pedig Hajdu Aladár és Beamter Ede közbenjöttével megtörtént. Az eredmény az volt, hogy Hajdunét nem is 2717 korona 12 fillér, hanem csak 1603 korona illeti meg, de még ezt is költségek terhelik. Ernst Lajos dr. ezt közölte Hajdu Árpáddal és megírta neki azt is, hogy ha a számadás helyességéről meg akar győződni, az iratok rendelkezésére állanak.

Erre Hajdu Árpád dr. egy levéllel válaszolt, amelyben László Samu drt Ernst útján azzal fenyegette meg, hogyha az általa követelt 35.000 koronát nyolc nap alatt ki nem fizeti úgy ellene sikkasztás és hűtlen kezelés miatt bűnvádi feljelentést tesz. Ezt a fenyegetést később Heteés Antal dr. előtt Sebestyén dr. útján szóbelileg is megismételte bárha időközben László dr. a követelt 35.000 koronát a lugosi kir. törvényszéknél, a vitás igény bírói megállapításáig bírói letétbe helyezte, amiről Hajduné is értesítették. Ekkor László dr. feljelentést tett Hajdu ellen zsarolás vétségének kísérlete miatt, mire Hajdu sikkasztás bűntette miatt tett feljelentést László ellen a 35.000 korona jogtalan eltulajdonítása címén, holott ez a pénz már akkor bírói letétben volt.

Az ügyészség László feljelentésének kapcsán megállapította, hogy Hajdu dr. ama fenyegető levelet nem jóhiszeműen, hanem jobb tudomása ellenére, zsaroló céllal írta, mert tudta, hogy László azon bűncselekményeket, amelyek miatt feljelentéssel fenyegette, tényleg el nem követte; azért írta tehát a levelet, hogy a fenyegetéssel és a polgári bíróság döntésének elkerülésével Lászlót kényszerítse arra, hogy a 35.000 koronát neki fizesse meg.

Az itt vázolt tényállást tette magáévá a temesvári királyi törvényszék vádtanácsának ülése. A vádtanács Hajdu Árpád drt zsarolás kísérletének vétsége miatt vád alá helyezte. A határozat jogerős. A pört október hó első napjaiban tárgyalja a temesvári királyi törvényszék. Az ügyvédi rendtartás értelmében Hajdu dr. e vádhatározat alapján ügyvédi gyakorlatától felfüggesztendő.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Pataj Sándor dr. előadása. Pataj Sándor dr., a „Voltaire“ egyesület elnöke, a „Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének“ igazgatósági tagja, rendkívül érdekesnek ígérkező előadást tart Aradon e hó 25-én délután 5 órakor a város háza dísztermében. Az előadó a nők választójogáról fog beszélni. Mint értesülünk, erős vita várható, mert társadalmunk több tagja már előre is jelentkezett hozzászólásra. Jegyek 2, 1 kor. és 40 fillérért kaphatók az Aradi Nőtisztségviselők Egyesületében, (Deák Ferenc utca 30. I. em.) és az egyesület tagjainál. Tagok felárón kaphják a jegyeket.

HIREK.

Katonakinzás.

— „Kikötött” tartalékosok. —

Fővárosi tudósítók telefonjelentése.

Arad, szeptember 10

Egy fővárosi estilap ma újabb katonai brutalitásokról számol be, amelyek állítólag a hadgyakorlatok történetek volna. A nem egészen megbízható híradás azt a valószínűtlennek látszó dolgot találja fel, hogy a hadvezetés a manőver alkalmából megengedte volna több ezredparancsnoknak, hogy a hadügyminiszter által néhány év előtt tiltott „kikötést” alkalmazzák büntetésképpen. A kikötés tudvalevőleg a legkegyetlenebb büntetések egyike, melynél a megbüntetett majdnem a megfulladáshoz állt közel és gyakran súlyos következményei voltak a dolognak.

Az említett estilap a következőkben számol be az állítólagos kegyetlenkedésekről:

A budapesti háziezredak legénységének ugyancsak kijutott a katonai brutalitásokból a mostani általános hadgyakorlatokon. A hadvezetés ugyanis megengedte, hogy az ezredparancsnokok a manőver idején kikötéssel és vasraveréssel — tehát tiltott büntetésekkel — operálhassanak. Ezekkel az intézkedésekkel bizonyára a hadsereg harcképességét akarták növelni. Az ezredparancsnokok nem mulasztották el kihasználni a jó alkalmat a kegyetlenkedésekre. Különösen Petőcz Sándor alezredes vált ki közülük, aki a gyakorlatra indulás előtt a következőket jelentette ki a legénységnek:

— Aki a hadgyakorlaton maródi mer lenni, két órára kegyetlenül kikötetem. Vigyázzatok kutyák!

Persze, a szegény agyoncsigázott beteg bakák a fenyegetés dacára is merészeltek maródit jelenteni. Azonban az alezredes is szavának állott és interceiók követték a századparancsnokok is. *Zsifkovits* kapitány századából naponta két három ember lógott a fán, elkéskült arccal. Különösen a rezervistákat büntették és az idej hadgyakorlatot sokan keservesen sanylik meg.

A derék alezredes más stílust is vitt véghez. Szeptember 6-án a legénység 17 óra hozzáig nem kapott élelmet. Néhány éhes ember nem bírta ki a torturát és megette a tartalékul kapott huskonzerveket. Ezeket aztán, mert nagyon éhesek voltak, 8-10 napi egyesre itélték, ahol alaposan leszóttatták őket az evésről.

— A miniszterelnök Bécsben. Budapestről jelentik: *Khuen Héderváry* Károly gróf miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, hogy részt vegyen az angol küldöttség tiszteletére adott diszebeden. A miniszterelnök Bécsben a király előtt is meg fog jelenni. Részt vesz a miniszterelnök a szept. 22-én tartandó közös minisztertanácson is, amelynek tárgya a delegációk összehívása és a tárgyalás alá kerülő javaslatok megbeszélése lesz. *Khuen* a Vilmos császár bécsi tartózkodása alatt is Bécsbe fog utazni, hogy a német császárnál kihallgatásra jelentkezzen.

— Vörös László — vasutigazgató. Győről jelentik: *Vörös László* volt kereskedelmi minisztert a *Gerhardt* Gusztáv halálával megüresedett győr ébenfurti vasutak igazgatói tiszttségébe fogja a kormány kinevezni.

— Tisza István ezüstlakodalma. Nagyváradról jelentik, hogy a hónap 15-én szép ünnepély keretében állik meg *Tisza István* gróf és neje ezüstlakodalmaikat. A családi ünnepélyen megjelenik *Khuen-Héderváry* gróf kormányelnök, *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, *Féjerváry* Géza báró, a magyar testőrség kapitánya, *Miskolczy* és *Hlatky* főispánok és még számos előkelőség.

— József főherceg és a gyári munkás. Szikszóiról írják: József főherceg néhány nap előtti szikszói tartózkodása alatt kirándulásokat tett a környékre és elutazása előtti napon a sajszentpéteri üveggyárat látogatta meg, ahol a főherceget nagy ünnepségekkel fogadták. A főherceg mindent apróra megmagyaráztatott magának és beszélgetésbe bocsátkozott a munkásokkal, akikről sorsuk felől kérdezősködött. Egy *Rácz* nevű üveggyármunkással pedig egyenesen beszélni akart a főherceg. *Rácz* ugyanis levelet írt a főherceghez és kérte, hogy segítse őt egy vasuti kalauzi álláshoz. A levélre a főherceg válaszolt *Rácz*nak, melegen érdeklődve családi viszonyai iránt és felajánlva neki egy éppen üresedésben levő kalauzi állást a miskolci tüzletvezetőségénél. Levelében a főherceg felszólította *Rácz*ot, hogy válaszoljon és a költségekre 20 koronát ajándékozott neki.

— Jeszenszky Aradon. Egyik fővárosi riaplal abból a tényből, hogy *Jeszenszky* Sándor miniszterelnökségi államtitkár néhány heti szabadságra utazik, jóra látja, hogy ellentétet szimatoljon *Jeszenszky* államtitkár és *Khuen* gróf miniszterelnök között, a minnek természetes következménye, hogy a szabadságos államtitkár nem tér vissza szabadsága letelte után hivatalába. Isletékes helyről szerzett informálás alapján jelenthetjük, hogy *Jeszenszky* államtitkár *Khuen Héderváry* gróf miniszterelnök jókívánságaival felszerelve indul szabadságra, hogy egészségét visszaszerezze a hivatalának teendőit újból elláthassa. Egy estilap értesülése szerint *Jeszenszky* Aradra jön és itt *Opre Péter* kurájával próbálkozik meg.

— A cár és a német szocialisták. Berlinből jelentik: A hónapra *Langen* községbe összehívott szocialista gyűlést, amelyben tiltakozni akartak a cár németországi tartózkodása miatt, a rendőrség betiltotta.

— Megoperált nagykövet. Bécsből jelentik: Egy bécsi szanatóriumban ma délelőtt megoperálták *Kevenhuller* herceg párisi osztrák-magyar nagykövetet. Ez már a második eset, hogy a herceget megoperálták.

— Angol küldöttség Bécsben. Bécsből jelentik: *Roseberry* lord vezetése alatt ma érkezett Bécsbe az a küldöttség, amely a királynak az angol király trónralépését jelenti be. A küldöttséget ünnepélyes fogadtatásban részesítették.

— Vilmos császár Magyarországon. Budapestről jelentik: Az egyik budapesti estilap a berlini cs. kir. kabinetirodához kérdést intézett, vajjon a baranyamegyei koleraesetek miatt nem marad-e el *Vilmos* császár magyarországi utazása. A kabinetiroda azt a választ adta, hogy a tervezett ut változatlanul fennáll és a császár szeptember 16-án délután 4 órakor megérkezik Mohácsra, ahol *Frigyes* főherceg, mint házigarda és *Ferenc Ferdinánd* trónörökös fogadják.

— Házasságok. *Zélig* Dávid e hó 6-án tartotta esküvőjét *Lefkovits* Rozsinnal Kuvinban.

Kohn Jakab kövesdi nagykereskedő folyó hó 25-én vezeti oltárhoz a lippai izraelita templomban *Pimsel* Etelka kisasszonyt, özv. *Pimsel* Józsefné bájos és szeretetreméltó leányát.

— A spanyol király anyja budai lakos. Egy fővárosi estilap föltűnést keltő cikkben írja meg, hogy *Mária Krisztina* spanyol anyakirálynő legközelebb Budára jön lakni *Klotild* főhercegnasszony disztéri palotájába. A spanyol anyakirálynőnek a magyar fővárosba való költözése moros összefüggésben van a spanyol kultúrharccal, mert a királynőnek, a született habzburgi főhercegnasszonynak vallásos érzelmei sehogyan se tudnak megbarátkozni azzal a politikával, amelyet *Canalejas* tanácsára inaugurált Spanyolországban XIII. Alfonzo. Már hetek óta szó van róla, hogy *Mária Krisztina* elhagyja a pyreneusi országot, de annak idején ezt az elhatározást annak tulajdonították, hogy az özvegy királyné nem akarja jelenlétével feszélyezni fának elhatározásait. És viszont kiakarja kerülni a Vatikánnal szemben azt a látzatot, mintha helyeselné XIII. Alfonzo politikáját. Ebben a kényes helyzetben szánta rá magát az önkéntes száműzetésre. Ezeket rebesgették. Holott a valóság az, hogy az anya és a fia között az utóbbi időkben határozott elhidegülés következett be. A mikor a királyasszony és fia között bekövetkezett az elhidegülés, *Mária Krisztina* anyakirálynő azzal a kéréssel fordult *Ferenc József*hez, engedné meg neki, hogy állandó tartózkodásra Bécsbe érkezzék. Az uralkodónak nem volt semmi kifogása a kérés ellen, de még mielőtt végleges választ adott volna rá, szólott róla azon az ünnepségen, amikor augusztus 18-án, az uralkodó születése napján, Ischlben összegyűlt a királyi család. Itt aztán *József* főherceg vetette fel azt az eszmét, nem volna-e jobb, ha a spanyol anyakirálynő Bécs helyett inkább Budára jönne lakni és özvegyi közös háztartást vinne *Klotild* főhercegnővel, *József* főherceg anyjával. Elfogadták *József* főherceg gondolatát és *Mária Krisztina* most már legközelebb Budára jön lakni.

— A Weitzer alap részvényeinek eladása. A tanács ma tartott ülésén azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon a *Weitzer*-alapra tartozó 1437 darab gráci vaggongyári részvényt miként értékesítse. A közgyűlés tudvalevően felhatalmazta, hogy a hagyaték összes ingóit és ingatlanait adja el. A belügyminiszter a nyilvános pályázat mellőzésével történő eladást csak azzal a feltétellel hagyta jóvá, ha az értékpapirokat a tanács úgy tudja pénzzé tenni, hogy a leltári árnál kedvezőbb és a szabadkézből való eladással nagyobb előnyt biztosító árfolyamon értékesítheti. *Varjassy* Lajos polgármester az *Allgemeine Verkehrsbank A.-G.*-től kapott ajánlatot. A bank hajlandó az egész részvénytömeget átvenni és részvényenként 695 koronát ígér, ha szeptember 15-ikéig a tanács az üzletet perfektuálja. A polgármester szakértők véleményének meghallgatása után ma jelentést tett a tanácsnak. A részvények névértéke 700, leltári értéke 500 korona, árfolyamuk 686 korona és a szakvélemény szerint a bank ajánlata fényesnek mondható. A tanács ezek alapján elhatározta, hogy az értékpapirokat a banknak eladja az említett áron és ehhez a közgyűlés és a belügyminiszter utólagos jóváhagyását kéri. A pénztintézet akkor veheti át a papirokat, ha az érték járó összeget a város pénztárához befizette.

— Politikai párbajok. Versecen a legutóbbi városi közgyűlés alkalmával több lovagias ügy keletkezett. Ma *Speics* Szilárd dr. városi tb. főjegyző kardpárbajt vívott *Gyorgyevics* József fakeskedővel. A felek tizenegyszer csaptak össze, de sebesülés nem történt. A párbajt végkimerülés miatt beszüntették. — *Zoffmann* Sándor, a verseci munkapárt elnöke ma kardpárbajt vívott *Heegn* Reinhold volt képviselőjével. *Zoffmann* könnyebben megsebesült.

— Üngylikos gróf. Münchenben a napokban üngylikosságot követelt el *Ratiborszky Jean* gróf orosz arisztokrata, akit Budapesten nagyon jól ismertek orfeumbotrányai révén. A nyáron a gróf Budapesten megismerkedett *Mizzi Scala* német orfeumbölggyel, akibe beleszeretett, meg is kérte a kezét, de a dáma nem akarta ott hagyni az orfeumdeszkákat. Augusztus vége táján nagy mulatság volt a Casino de Parisban. A grófból kitört az orosz temperamentum. Duhaj mulatságot csapott; folyt a pezsgő. Ott ültek az asztalánál a szeretőjén és a társalkodón kívül: a *Rocking Girls* néven Budapesten régtől fogva ismert öt angol táncosleány, *Lantos* ügyvezető igazgató, *Geiger* balletmester és *Kelety*, az igazgató. Délelőttig folyt a dárídó egyhuzamban. Egyszerre *Lantos* észrevette, hogy a gróf a hátsó zsebébe nyul. A következő pillanatban már villogott a browning. *Lantos* abban a pillanatban ragadta meg, amikor a gróf a homlokához emelte. Kicsavarták a fegyvert a kezéből és megigértették vele, hogy soha többé ilyesmit nem tesz. A gróf megigértte és a revolvert emléktől *Lantos*nak ajándékozta. Kévéssel az eset után gróf *Ratiborszky* hazautazott Moszkva mellett lévő óriási birtokaira, amelyeket a fivére kezel. Ott rendbehozta egy és más dolgát, különösen a pénzügyeit. Azután Münchenbe utazott, mert közben szeptember 1-étől *Mizzi Scala*, kövér szőke testével és társalkodónőjével a müncheni *Par Américain* mulatóhelyre szerződött. Ott éltek azóta ismét együtt. A szombat-óról vasárnapra virradó éjszaka aztán, hajnali három órakor, *Ratiborszky* gróf a mulató nyilvános helyiségében revolverrel főbelötte magát. Reggel kilencre meghalt. Levelet hagyott hátra az öccsének, amelyben megírja, hogy féltékenységből követte el az üngylikos tettet. A levél végső rendelkezés is; az van benne, hogy a szőke nőnek adjanak végkielégítést és Bécsben *Adolf Brett* nek, a *Moulin Rouge* tulajdonosának fizessenek ki tízezer koronát, a *Fritz* nevű főpincérnek pedig háromezret. Mert ezzel tartozott. Azonkívül van még egy kívánsága; az, hogy Bécsben temessék el, a szőke nő szülővárosában.

— Milyen a bihari haramia? Irtunk arról, hogy Bihar megyében száz csendőr üldözi most *Vitális Imre* haramiát, aki legutóbb agyonlőtt egy csendőrt. A félelmetes betyárról valóságos legendák járnak. Mindenki látja itt-ott felbukkanni, de mégse tudják elfogni. Baic csendőrhadnagy, a 100 csendőr parancsnoka ezt mondta a haramiáról:

— Csoda vakmerő egy gazember. Pedig ha látnák az urak. Vézna kis vörös ember. Alamuszi. Mindig lesüti a szemét. Féloldalosan jár, mintha egyik válla kurtább volna. Alázatos, mint egy koldus. De a fecskét, azt röptiben lelövi. Szörnyűséges egy ember ez. Szilaj, fekete vére sokszor lobot vetett Szamosújváron harmadfél évet ült. Olyan ez, hogy nem is találai párját. Vett egyszer egy biciklit. Ráült, leesett róla, széjjel törte az utolsó szögig. A tehene nem adott tejet, agyonlőtte. A kenyér nem akart kelni, belelőtt. A gyerek zavarta a tyukot, ráfogta a fegyvert. Rettenetes vadállat ez.

Kármán ügyész táviratozott a szamosújvári fegyházigazgatásnak az arcképéért. A *fotografiát sokszorosítják* s — nem marad ime más — országosan fogják kurentálni.

Ma délelőtt telefonon azt jelentették Nagyváradról, hogy a csendőrség nyomozása szerint *Vitális* a berettyószentmártoni határból kimenekült s most a csendőrség átment Csökör, Darvas és Kót felé s ott üldözi a szőkevényt. A nyomozást rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy a vidék igen dombos, erdős és a kakoricás jó menedéket nyújt a rablónak.

— A korcsmáros — nem párbajképes. *Bartha Ferenc* közjegyző Turócszentmártonban és törzsvendége *Patsch Béla* korcsmájának. A korcsmárossal tegeződött is. Augusztus huszonkilencedikén is elment a *Patsch* féle korcsmába, magával vivén két kutyáját, akik a tragikum magvát voltak elhintendők. Csakugyan az egyik kutya megakartta enni a vendéglős macskáját s e célra tolaikodóan kezdett viselkedni. A vendéglős nem nézhette, hogy a macska idő előtt mondjon bucsut a nyulgerineci életpályáca, a kutyát tehát oldalbarugta, aminél fogva az örökké eseménytelen törzssasztalnál egyszerre csak történt valami. Egy hang szólalt meg a krigli mellett, a *Bartha Ferenc* szózatosszava, mondván:

— Ne bántsa a kutyámat, mert úgy megvágom, hogy fölfordul!

A vendéglős másnap két segédet küldött a közjegyzőhöz, provokálni. A közjegyző azonban nem esett az agya lágyára, hanem büszkén megtagadta az ugynevezett elégtételadást, mert miot tömör szép éggel kijelentette: a vendéglősség nem párbajképes foglalkozás. Nem állt ki, ellenben becsületbírótságot kért. A becsületbírótság komolyan összeült, komolyan tárgyalt, komolyan megfentelt és végül komolyan azt jelentette ki, hogy a vendéglős nem adhat lovagias elégtételt, mert nem ur, hanem vendéglős.

— Aki megszüktette a feleségét. Kaposvárról írják: Szerte a városban, különösen pedig az éjszakai lampok között egy egészen friss botrányról beszélnek az emberek, amelynek egy előkelő kaposvári pénzügyi tiszviselő a hőse. A gavallér, kinek feszes, dőlő alakja néhány nap óta annyira hiányzik a Fő-utca korzójáról, az idei év januárjában bucsut mondott feleségének és fiának, beadta a válókeresetet, maga pedig szállodába ment lakni. A szállóban megismerkedett annak szobaasszonyával, aki nagyon megtetszett neki és januárban már el is jegyezte. A jeggyűrű most is ott van a szobaasszonynál. Azóta egészen vasárnapig állandóan a szállóban lakott. Szobát a szobaasszonytól kapott ingyen, — kosztot is és ha pénzre volt szüksége, csak szólnia kellett, a nő azzal is bőven ellátta. Eleinte még röstelte a dolgot, néhány hét múlva azonban már követelőzőleg lépett fel. Ha az emiatt szemrehányást tett neki, mindig azzal vigasztalta, hogy nemsokára ugyanis meglesz az esküvő. Hatszáz koronát kért el így az asszonytól, ki ha csak tehette, mindig teljesítette a kívánságait. Vasárnap este kiába várták, nem jött el a szállodába, se másnap, se harmadnap. Az asszony, aki most már látta, hogy rutul becsapták, feljelentést tett a banki ellen a rendőrségen, mely a nyomozás során megállapította, hogy az illető visszament a feleségéhez, vasárnap este vonatra szállt vele és Budapestre utazott, ahol most a Metropol-szállóban lakik. Hogy a különös dráma folytatása mi lesz: megfizeti-e a gavallér a kiesett pénzt, vagy bűnügyé hagyja degadni a botrányt, kíváncsisággal lesi az egész város.

— Üzlet mint látványosság. Arad város lüktető üzleti életébe új színt, világvárosi jelleget hozott az Arad-Csanádi-Gazdasági Takarékpénztár monumentális, Arad város legszebb palotája. Ez új palotában már megnyitott *Singer Sándor* agilis modern kereskedő látványosság számba menő női divat és kelengye áruháza. A divat legújabb szenzációi művészi elrendezésben pompáznak a párisi mintára készült kirakatokban és bent az áruházban meglepi a látogatót az előkelő ízlés és művészi gonddal megkonstruált berendezés. Fehér tónus dominál a hatalmas méretű áruházban, művészi faragványú arkádok húzódnak végig a terem felső részain, melynek oszlopai alatt vannak elhelyezve a raffiniált ízlésű divatickek, a fantázia ragyogó megnyilatkozásai. *Singer Sándor* új divat-áruháza mint látványosság is a legvonzóbbak egyike és mint divatirányítót méltón illeti meg a világvárosi jelző. 3164

— Botrány a budapesti Orfeum-kávéházban. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a budapesti Orfeum kávéházban *Kain Rezső* fakeskedő óriási botrányt csapott, pezsgő poharak dobálásával és molesztálta a kávéházban levő vendégeket. *Kistelekly Imre* dr. rendőrfogalmazó, aki az Orfeum-kávéházban ügyeletet teljesített, először esendire intette az ittas fakeskedőt, azután igazolásra szólította fel. Ebből kifolyólag az Orfeum-kávéházban tartózkodók közül többen a rendőrfogalmazó ellen foglaltak állást és a botrányt közbelépésükkel fokozták, a rendőrséget pedig becsmérlő szavakkal illették. A botrány ügyében a VI. kerületi kapitányságon *Kistelekly Imre* rendőrfogalmazó ma tartotta meg a kihágási eljárást, amelynek során az ügyben szereplők bűnössége beigazolást nyert. Ennek alapján a VI. kerületi kapitányság *Kain Rezső* fakeskedőt botrányos részegség miatt 50 koronára, *Widder Imre* ügyvédjelöltet a rendőrség megsértése miatt 200 koronára, *Newmann Lajos*, *Simenyi Károly* mérnököket és *Brandt Viktor* tőzsdebizományost botrány okozása címén 100–100 koronára ítélte. *Widder Imre*re vonatkozólag az ítéletet a rendőrség közölni fogja az ügyvédi kamarával is. A kiszabott büntetés csak azért tesz ki ily csekély összeget, mert a kihágási büntetőtörvénykönyv magasabb büntetést nem határoz meg.

— Cantani tanár, a nápolyi királyi egyetemi klinika híres vezetője, tudományos előadásaiban a következőképen nyilatkozik:

„En a természetes *Ferencz József*-keserűvizet cukorhajban szenvedő betegeimnél, kik szigorú kezelés alatt állanak, kitűnő eredménnyel alkalmazom. A *Ferencz József*-viz éhgyomorra használva, javítja az emésztést és teljesen pótolja a karlsbadi természetes ásványvizeket.“
Az ásványvizkereskedésben kifejezetten valódi „*Ferencz József*“-keserűvizet kell kérni; a hol pedig nem kapható, onnan a legjobb közvetlenül a *Ferencz József*-keserűvizforrások szétküldési igazgatóságához, Budapesten, fordulni. 2581—XI.

— Merénylet az állomáson Csütörtökön este a karlovai vonattal két borzalmas sőrült nő érkezett Szegedre. Mindkettőjük testén számtalan nagy seb tátongott, amelyekből pataként ömlött a vér. A félholt asszonyokat a Szeged-állomásra szállították a közkörházba, ahol a rendőrség kihallgatta őket. Az egyik asszony *Malbaszki Miklós* szerbkereszturi asztalos felesége, a másik pedig *Malbaszkiné* anyósa. Az asztalos kegyetlenül bánt feleségével, aki megelégette a sok szenvedést. Csütörtökön elhatározta, hogy elvált az urától. Délután összekapolta helmiját a édesanyjával kiment a kereszturi állomásra azzal a szándékkal, hogy Szegedre utazzon. Az asszonyok már meg is váltották a jegyüket és vonatra akartak szállni, amikor *Malbaszki* megtudta felesége szándékát s kiment az állomásra. Eleinte vissza akarta tartani feleségét és anyósát, majd amikor ezek kijelentették, hogy nem térnek vissza, előrántott egy beretválesi vésőt és azzal rettenetes szurásokat, csapásokat mért az asszonyokra. A nekidühödött ember azt kiáltozta, hogy legyilkolja feleségét és anyósát, de az utasok megakadályozták a további vérengzésben. A két asszony az életveszélyes sérülések dacára is vonatra ült, ahol a nagy vérvesztéstől eszméletüket veszítették. A kegyetlen asztalost a kereszturi esendőrség letartóztatta.

— Az idény előrehaladtával női bőr- és se-lyem táskák, utazó kofferek, uti készletek, kalap bőrdöök, utazó kosarak, tennisz-verők, footballok, kerekos korcsolyák, stb. mélyen leszáhitott árban lesznek eladva *Hegedüs Gyula* kereskedésében Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 1761

— **Letartóztatott kísértet.** Kassáról írják: Már hetekkel ezelőtt elhalt Bárcán egy gazdálkodó és néhány nappal a temetése után a falu vénasszonyai azzal riogatták magukat, hogy a halott „visszajár.” És nem is valami nyugodt, földöntuli szellemként, amely betartja a kísértetek óráját, hanem fényes nappal is, amikor kopog, köhög és hasonló szórakozásokkal kedveskedik önmagának. Éjjel persze még borzasztóbb a helyzet. A hazajáró ilyenkor az ágyat mozgatja, feldönti a tejes köcsögöt, megeszi a család vacsoráját stb. A rémes história csakhamar a hetedik határba is eljutott, de tudomást szerzett róla a hatóság is és a csendőrök lesbe álltak, hogy véget vessenek a garázdálkodásnak, mert evidens volt, hogy másról, mint valami gonosz csinyről nem lehet szó. Ugyis történt. Az elmúlt éjjel sikerült a csendőröknek a „kisértetet” éppen abban a pillanatban elcsipni, amikor kísérteties zörgésével kiriasztotta lakásukból a házbelieket és kényelmesen hozzálátott az ijedten otthagytott vacsora elfogyasztásához. A „kisértet”-nek a rossz tréfáért nem lett volna komolyabb baja, de kisült, hogy az illető egy már rég keresett, Duhaj Kovács János nevű csavargó, akinek több apróbb büntény terheli a lelkiismeretét s így átadták a bárcai kísértetet a kir. ügyészségnek.

— **A legtisztább élelmicikkek.** Az Aradi Tejcarnok új telepének berendezéséről a dícséret hangján kell megemlékeznünk. A hatalmas, tágas és szellős helyiségek aszfaltosva fehér, fayence szal kirakott falaival, elegáns és impozáns látványt nyújtanak és felette megnyutatók, mert csak ilyen felszerelés nyújthat garanciát arra, hogy az ottani kezelés mellett egészségünk biztonságban van. Ragyogó tisztaságu dániai gépek szolgálnak arra a célra, hogy a tej megsűrve, lehűtve és szellőve eredeti frissességében és ízében megtartható legyen és a tejtermékek (vaj, tejfél) tisztán előállíthatók legyenek. Minthogy a tej forralatlan állapotban a legóvatosabb kezelés mellett is tartalmazhat tisztátalan alkatrészeket, porszemeket, vagy ezekkel együtt alsóbbrendű baktériumokat, melyek a forralással ugyan elpusztulnak: a tejcarnok a vaj, tejszín-tejfel készítéshez szükséges tejet előbb paszterizálja s így a higienia minden követelménye érvényesül a modern vállalatnál, amely, mint ilyen a pesti központi tejcarnokon kívül egyedüli ilyen intézmény hazánkban. A rendőrség nap-nap után bünteti a tejeskofákat, mint élelmiszer hamisítókát, akik vízzel keverik a tejet és azt mint jó tejet adják el. De ez csak a kisebbik bűnük. A nagy, a beláthatatlan következményekkel járó bűnük az, (de azért nem büntették) hogy az egészségre káros, egészségtelen inficiált tejet, vaját, tejszínt adják el. Az a kofa, akinek 1-2 tehene van, nem térhet a tejkezeléshez külön helyiségre, hanem abban a kamrában készíti a vajat, tejszínt, ahol a szalonnája, kenyere, ruhája, szennyeje van. Abban a kannában hozza a tejet a piacra, amelyben a városból a moslékot hordja haza a disznóinak. És ha a piacra tisztán és egészségesen kerül is a tej, tejszín, vaj, ott lesz egészségtelenné, mert hiszen nagyon kóstolják meg a tejet szájukkal, ujjukkal, míg egyik vesz belőle. Innen van a nagy gyermekhalandóság, amelyről — ijesztő számokban — számolt be legutóbb Tisch dr. városi főorvos. De az ilyen káros manipuláció nemcsak a piaci árusoknál konstatalható, hanem a direkte házhoz szállító kofáknál is, sőt ezeknél annyival veszedelmesebb is, mert ezeknek nem kell félniök a hatósági ellenőrzéstől. Éppen ezért legajánlatosabb a tejcarnokból beszerezni a szükségleteket, mert így legalább biztosan jó és egészséges élelmiciket kapunk.

— **Kifosztott gazda.** Magyar Péter kurtakéri gazdálkodó a tegnapi állatvásáron egy tehenet és borjut adott el előtte ismeretlen egyéneknek 216 koronáért. A Vörös ökör szállóba tértek be áldomásra, ahol úgy lerészegedett, hogy délután hat óra tájban egy Árpád-téri ház kapubejáratában ébredt fel alvásából. Arról számot adni nem tud, hogy miként került ide, csak arra emlékszik, hogy a zsidótemplom épületében levő halkereskedés előtt rosszul lett és

valaki a kapuhoz vezette. Kijózanodva pénztárcáját kereste, de azt alvás közben ellopták tőle. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Varga Kálmán női szabó** Atzél Péter-utca 2. sz. Tisztelettel tudatja nagyrebecsült megrendelőit, hogy a legújabb hazai és angol öszi szövetjűdonságai megérkeztek és már 100 koronától kezdve igen csinos női toaletteket készit. Szives pártfogást kér. 3456

— **Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros** cég könyökszerkezetű és víznyomású kitűnő szőlőszajtóra, valamint a legújabb „Villám” központfutó boggyó és zuzogépére felhívjuk az olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „Kossuth”, „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi sajtóláshoz készített Rákóczi „kettős kosaru” sajtók, amelyeknél a régi világ fából készített sajtója nagyszerűen egyesítve van a legújabb technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsórése faszervezet. Ennek fogva a must seholsem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színt, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos és az 1906. évi nagyváradi kiállításon, valamint az 1907. évi pécsi kiállításon a cég borsajtói elsődíjjal, aranyéremmel lettek kiüntetve. A cég izléses árjegyzéket kívánatra minden érdeklődőnek megküldi. 2780.

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére** — házilag — a likőr arona 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

— **Az átutazók figyelmét tisztelettel fölívjuk** arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

A kiváló bór- és litiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek, vörhenyzél és hurutos hántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható tartálytiszta formában és gyógykezelésben.

SCHULTES ÁGOST. Balassa-Lipóti Saluator-telep, Balassa, Balassagyarmat, Balassagyarmat, Balassagyarmat, Balassagyarmat.

SPORT.

+ **Országos atlétikai viadal Aradon.** Az Aradi Postás Sport Egyesületnek agilis vezetősége mindent elkövet, hogy első országos versenyét fényessé és minél élvezetesebbé tegye. Romek kivitelű vándordíjat alapított ezen első országos versenyének emlékére. Ezzel is nagyban fogja emelni a versenyzési kedvet és népesebbé teszi a mezőnyöket. A verseny egyes számaira ez ideig a Magyar Atlétikai Szövetség, az Aradi Atlétikai Klub, valamint Sirobl Antal, az egyesület alelnöke egy-egy tisztsleldíjat ajánlottak fel. A versenydíjak pár nap múltán a vándordíjjal együtt a butorszövetkezet kirakatában láthatók.

+ **Az aradi Toldi atlétikai-klub** vasárnap délután 1/3 órakor rendezi az A. A. K. Török Gábor-utcai sporttelepén bajnoki birkozó versenyt. A verseny iránt nagy az érdeklődés, a mit legjobban az bizonyít, hogy a kerület összes városából leadtak több nevezést. A verseny védnöki tisztségét Arad sportéletének vezető emberei töltik be. A versenybírói tiszte az országszerte ismert birkozóknak, Tóger József vállalta el. A verseny belépődíjai a következők: páholy 5 kor., fentartott hely 2 kor., tribün-jegy 80 fillér, deák jegy 20 fillér.

TÁRKASÁGOK.

(A hallgatag vádlott.) Aradmegye egyik községében történt. Az uradalomnál nemrég a sertésvész nagymértékben fellépett és a hatóság a szokásos intézkedéseket megtette, hogy a terjedé vésznek eleje vétessek.

Az uradalom vezetősége a rendeletnek meg is felelt és az elhullott sertéseket esetről-esetre elásatta a birtoknak azon a részén, ahol a falu cigányai tanyázní szottak. Persze ezek nem bírták elnézni, hogy a boldogult sertések minden végtisztesség nélkül kerüljenek a föld gyomrába, mert éjjel a nyugvók sírját felbontották és tanyájukon újból eltemették azokat. Persze nem a föld gyomrába.

Azonban nem sokáig élvezhették a kedves pecsenyét, mert a dolog kitudódott és megindult ellenük az eljárás. Persze a vizsgálat során mindegyik tagadta az eleme emelt vádat, sőt tiltakoztak, hogy ilyeneket fognak rájuk, mert ők nem közönséges cigányok stb.

A banda minden tagja énenken tiltakozott a vád ellen. A hatósági kiküldöttnek feltűnt, hogy egy cigány legény hallgatagon nézi a történeteket.

— Bizonyosan ez lesz a bűnös, — mondta — mert ez semmit se tagad.

— Az lehet, — felelték a többi cigányok, — mert ez nagyon sunyi teremtés. Biztosan ez ástaki a disznókat.

A legény még mindig nem felelt, amiért aztán a hatósági kiküldött dühösen ráripakodott:

— Ugy-e te vagy a bűnös?

A legény nem felelt, csak vállat vont.

— Nem is meri tagadni, — mondták a cigányok és ravaszul mosolyogtak.

— Nyolc napi elzárásra ítéltem, — mondta a törvény szigera öre.

A legényt azonnal vitték is. Tegnap töltötte ki a büntetését. Akkor derült ki, hogy miért nem tiltakozhatott a vád ellen. *Siketnéma a szegény.*

(Az erőszak.) A napokban egy 40-45 éves paraszt asszony panaszra megy a község házára és eladja, hogy néhány nappal ezelőtt, amidőn két lányával az erdőre ment makkot szedni, egy cigány legény megtámadta és ellene merényletet követett el.

A jegyző végighallgatja a panaszt és kérdi tőle, hogy miért nem kiáltott segítségért, hiszen a leányai a közelben voltak?

— Nem mertem kérem, félttem tőle nagyon.

— Most mit kíván, mit csináljunk a cigány-nyal? — kérdi tőle tovább a jegyző.

— Azt, hogy fogassa el és büntesse meg a tekintetes jegyző ur, mert ha az uram előtt nem tudom a dolgot tisztázni, nagyon megver és talán elkerget a háztól, mert... mert mások is látták az esetet.

(A marha.) A kávéházban két ur vitatkozik valami tudományos kérdésen. És természetesen személyeskednek. Az egyik azt mondja:

— Maga nem ért ehhez. Hiszen maga egészen tudatlan. Maga hat polgárit járt.

— És maga? Talán diplomás ember? Közönséges marha!

A hallgatók azt hitték, hogy no most tör ki a vihar; most jön a pofozás. Dehogy jött pofozás. Dehogy. A marhának nevezett ur mosolyogva hajolt meg sértője előtt:

— Köszönöm barátom, köszönöm.

— Mit köszön?

— Hogy marhának nevezett.

— Miért?

— Mert ha az volnék, akkor ebben a husdrága időben nagy értékem volna.

Rendkívül olcsó árakban árusítunk férfi öltöny, felöltő és fű ruha szöveteket.

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. Telefon 475.

Kizárólagos posztó gyári raktár.

3387

Maradékok mindig kaphatók.

VITA FORRÁS

SOSKUT VASMEGYE

Biztos gyógyezér: gyomor- és cukorbetegnek kőszvény hólyag- és vesebetegnek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2925
„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Érdekes sajtópör. A szabadkai választások e'ején a „Bácsmezei Napló“ azt írta, hogy Mukits Simon dr. mint ügyvéd, irodai érdekből is ragaszkodik a mandátumhoz. Ez a kijelentés nem akarta sem sérteni, sem meggyanúsítani Mukits Simont, aki azonban mégis sajtópört indított a cikk szerzője, Fenyves Ferenc hirlapíró ellen. A szabadkai törvényszék vizsgálóbírája el is rendelte a vizsgálatot ebben az ügyben, a szegedi királyi tábla vádtaácsa azonban elutasította a vizsgálat elrendelése iránt beadott kérelmet. A táblai végzés szerint:

„a terhelt által a magánvádlóról állított azon tény, hogy irodai érdekből ragaszkodik a mandátumhoz — nem meggyalázó“.

§ A megfenyegetett választók. Érdekes tárgyalás folyt le az oravical járásbíró előtt. A vádlottak Popovics Aurél kistikványi lelkész és Buna Gruja kistikványi földbirtokos voltak, akik avval fenyegették meg Epure Athanáz és a többi Sziegeszku párti választókat, hogy ki fogják őket kergetni a faluból. A vád beigazolást nyert és Schul Ármin bíró a btkv. 41. §-a alapján Popovics lelkészt egy havi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre, Buna Gruját két havi fogházra ítélte. Az elítéltek felebbezést jelentettek be.

§ Arad város a motoros ellen. Arad város nevében ma Reicher Károly főügyész keresetet nyújtott be az aradi járásbíróhoz a hegyaljai motoros ellen. A város közegetvám fejében a motoroson szállított minden utasért fönként két fillért követel. Ez a követelés, mint-hogy évekre visszamanóleg szól, tekintélyes összeget tesz ki. A kereset tárgyalására a napokban kerül a sor. A kereset első példányában tollhiba következtében személyenként 4000 koronát követelt a város. Később azonban kiderült, hogy a leírás alkalmával csuszott be a hiba.

Kapható a világon mindenütt, minden nagyobb gyógyszerüzletben és drogériában. Főraktár Magyarország részére: Budapest, Kecskeméti-utca 8. és Rákóczy-ut 9. — Aradon Földes Kelemen gyógyszerüzletében, Hegedűs Gyula, Hajós Árpád, Riedl Ödön, Vojtek és Weisz, Hanzu Nestor. Egy doboz ára K 3.—, nagy doboz ára K 5.—. 1951

SZABADSÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

+ Az ipartestületi választásokhoz. Az aradi nyomdatulajdonosok szövetsége elhatározta, hogy átiratban arra kéri az ipartestületnek az előjárósági tagok választása alkalmával ellentétben álló mindkét pártját, hogy azok közül a nyomdatulajdonosok közül, akiknek könyvkötészetük is van, válasszák be az előjáróságba Kalmár Nándort, az Arad és Vidéke kiadó tulajdonosát.

= Uj postaügnökség Békésmegyében. Békésvármegyében Ujpusztán, Ujpuszta (Békésvármegye) elnevezéssel 1910. évi szeptember hó 16 án postai ügnökség lép életbe.

Zalai postai áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás. Budapest, szeptember 10.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 20,000 mm. 5 fillérrrel magasabb.

Áru	Ár
Búza 1910. októberre	10.08 - 10.09 - 10.19 - 10.20
Búza 1911. áprillire	10.34 - 10.35 - 10.45 - 10.46
Róza 1910. októberre	7.34 - 7.35 - 7.38 - 7.39
Zab 1910. októberre	8.08 - 8.09 - 8.4 - 8.15
Tengeri 1911. májusra	5.79 - 5.80 - 5.89 - 5.90

Budapesti értéktözsde. (Táv. jelentés.)

— Szept. 10. —

Magyar aranyjárdék 4%	112.—
Magyar koronajárdék 4%	92.06
Magyar koronajárdék 3 1/2%	81.—
Magy. földterem. kötvény 4%	92.25
Horvát-szlaven földterem. kötvény	93.50
Magyar nyeregyorsorjegy kölcsön	223.—
Tizenhárom és szegedi sorsjegy kölcsön	157.—
Oszták járdék papírban	93.50
Oszták járdék ezüstben	97.25
Oszták járdék aranyban	116.—
Oszták koronajárdék 4%	93.50
1900. évi oszták államsorsjegy	171.—
Oszták-magyar bankrészevény	18.45
Magyar hitelbank-részevény	801.—
Oszták hitelintézeti részevény	667.—
Oszták-magy. államsorsjegy	739.50
20 frankos arany (Napoleonár)	19.97
Német birodalmi márka	117.50
London vista	240.17
Páris vista	95.16
25 márkás arany	23.48

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Szept. 10.

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	8.80	8.85
76	8.90	9.00
77	9.05	9.10
78	9.15	9.20

Búza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	8.75	8.80
Búza uj	6.45	6.50
Árpa uj	5.90	6.00
Zab uj	7.15	7.20
Yugari régi	5.50	5.55

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. szept. 11-én, vasarnap:

1. Egy szőnyegkereskedő viszontagságai. Humoros. — 2. Nyugat-Riviera. Látványos. — 3. Szerelmi varáz. Dráma. — 4. A két vetélytárs. Humoros. — 5. Vadkacsa vadász a Piemontban. Sportkép. — 6. Az ügytlen villany-szerelő. Humoros. — 7. Malacca sziget. Látványos.

Előadások 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

NYILVÁNTARTÁS

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves rokon, ismerős és jóbarátainknak, kik felejthetetlen drágánóm

Decsy Lajosné,

é s hó 10 ikén végbement temetésén részvétnyilatkozatukkal, személyes megjelenésükkel, avagy koszorúk küldésével igyekeztek mélyséves bánatomat enyhíteni, de különösen a Weitzer vaggongvár nagyra-becsült tisztikarának és daiárd egyesületének, kik koszorút is helyeztek a megboldogult ravatalára, ez uton mondok szívből jövő hálás köszönetet. 3495

Decsy Lajos.

Mérlegképes könyvelőnő,

több évi gyakorlattal, ki a magyar és német levelezésben is teljesen jártas, alkalmazást nyer

Vojtek és Weisz

469

cégnél Aradon.

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon osakis

Weinberger Ferenc, Grallert és Fia és Assael H. és Fia

uraknál kaphatók.

**hull a haja
vagy
korpás a fejbőre**

mint a legtökéletesebb és biztos hatású szert, egyedül a világhírű

Dr. Villiam Patterson-féle

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár:

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits, Budapest, Alagut-utca 5. szám.

CSASZÁRFÜRDŐ Budapest. Nyári és téli gyógyhely, Elsőrangú kóros hővíz gyógyfürdő; a magyar Irgalmasrend tulajdona. Különösen izsápfürdő, lezaphorogások, uszodák, külön helyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőgáz, szénasavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredményel használatnak főleg csúszás-bántalmaknál és iszapajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben a altsai pangásoknál. 200 kényelmes lakosztala. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zené-díj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld 6172 **AZ ISZÁPTATÁS.**

Herczeg Róza

elvéllal

ének- és zongora tanítást

a legmagasabb kiképzéséig.

Magánéneket egyes, valamint csoport órákban, házbán és házon kívül.

Értekezhetni: Szabadságtér 13. sz. II. em. ajtó a. Délelőtt 11-12-ig. 3433

Angol, francia, német, olasz

nyelvből alapos és legújabb módszer szerinti oktatást nyújt **kezdők és haladóknak** házbán és házon kívül 3341

Kosztolányi Imréné,

Szabadságtér 13. sz. I. em. 14. ajtó.

Barnóknak a bor keveréséhez!

6845

közimibőltti a bor savanyúságát, ha kellemesen pezsgő. Nem teszi a bort.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 204. sz.

Telefon 204. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9-1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. szeptember hó 10.

Keresünk:

Aradra: detail faüzlet részére önálló ügyes hivatalnokot magyar, német és román nyelv- ismerettel, továbbá 1 parasztrófós szakmabeli segédet és 2 tanoncot fizetéssel.

Vidékre: 5 fűszer, rőfös és rövid, 1 kézmű, 3 vas és fűszer, 6 rőfös és rövid és 6 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

Alánlunk:

1 felső kereskedelmi iskolát végzett gyakornokot, 3 fűszer és csemege, 2 vegyes, 1 vas és fűszer, 2 fűszer és rövid, 2 női és férfidivat és 1 rőfös szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

A nyaraló és fürdőző közönség figyelmébe!

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Erdős Renée: Norina, A Holnap új versei
Glyn Elinor: A szírteken tul. Gydings
Franklin Henry: A szociologia elvei. Merri-
man Seton Henry: A bársony—keztü. Já-
nosy Aladár: Emlékiratai. Igazság a Ha-
verda pörben. Herczeg F.: Szelek szárnyán,
Tábori K. Bün és szerelem, Bölsche: Szerelem
az élők világában, Lafkadio H.: Kokoró, Egy
önkéntes naplója, Palásthy M.: Baccarat Ófel-
sége, Szomory: A nagyszony. Szomaházy:
Mesék a huszadik századból, Vera: Egy leány
naplójából, Szikra: Judith, Bataille, Henry: A
botrány, Connan Doyle: Az elhagyott vitorlás,
A megrontó szemek, Sanox Lady esete, Duval:
A szép asszony ágya, Egy asszony aki min-
denkié. Duval Henry: Ahogy az asszonyok
szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy
a leányok szeretnek, Szerelem vására.

Németben: Klinkowstroem: Das Hohenlied
des Lebens, Schirokauer A: Im Schatten, Hart
Hans: Wom trotzigen Sterben, Ballestrem: Um
eine Königskrone, Viebig Kinder der Eifel,
Herold: Die Okella, Hart Hans: Das heilige Feuer,
Becker K: Hans im Glück, Dávid: Der Über-
gang, Karlchen: Fräulein Tugendschön, die
edle Gouvernante, Wolters: Verlobungsfeier,
Busse C: Lena Küppers. Höcker P. O.: Die
Sonne von St. Moritz, Saager A: Drei mal (hun-
dert Tausend Teufel! Schlicht; Der Schwipplent-
nant Roda Roda: Milán reitet in die Nacht,
France Auf dem weissen Felsen, Cook W: Mon-
tana, Höcker: Was die Leute sagen, Wei-
sse Seele, Klinkowström: Der Fetisch. Mar-
riot: Sterne, Merriman J: Die künstlichen Men-
schen, Oertzen M.: Stern des Niedergangs,
Rittland Kl.: Unter Palmen.

**Kölcsön díj: havonként 1 korona 2 J fillér vagy kötetenként fi-
zetve 8 fillér.**

Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek:

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Legújabbak: Zerkovitz: Hull' falevél. Wei-
ner: Miért nem tudok találni . . . Erbé: Mária,
Ehrlich: Moni vegyél nekem egy monoplánt.
Fráter L: Miért nem születél a mi fal-
unkba . . . Biró uram . . . Weiner: Zsur-
szirén. Szendy: Hej: Jucza Panna. Del-
met: A kis masamód Nelson R.: Duda kis-
asszony. Lehár Ferenc: A luxemburgi gróf, Cso-
konai: Cabaré, Frigyes: Dalok a hervadásról, Er-
dély: Mővirágok, Fábian: Két dal, Gelén: Po-
mázi nóták, Bella: Négy magyar nóta, Győre:
Mővirágok, Zerkovitz: Dal az én kis nőmről,
Csunya fú, Alstyné: Ha jó az éj, mulatni kell,
Várad: Valami kell még, Vincze:

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.**

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedés Aradon.

331

*Gyorsan pusztul a bőr a ezt Ön
bánja,
Ma Farsandot NIGRIN-jét nem
használja.*

6985

Dr. Tamasdán István

egyetemes orvostudor,
speciálista-fogorvos.

Rendel: D. e. 8-12-ig. D. u. 3-6-ig.

Lakik: Vármegyeházzal szemben
(Fischer Eliz-palota)

II-ik kapu, Batthyány-utcai rész.

Rendeléseit szept. 1-ével megkezdte Mérsékelt árak.

Ügyes

segéde Expeditor

férfi vagy nő alkalmazást nyerhet azonnal.

Bővebbet a kiadóban.

Egyéves önkéntesek

legújabb előírás szerint, legjobban és legolcsóbban felszerelteknek

Kolarits Nándor

első és legnagyobb délmagy. egyenruházati intézetben Temesvár-Belváros, Mercy-utca 10 szám. Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgátok. Kívánatra a megrendelés felvételére képviselőmet is küldöm.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezkeskedik. Interurbán telefon 240. sz. 2072

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként készülhet a szabadalónak
állandó, szép és előkelő s-ínt,
amíg a valódi Eisenstädter féle

Eglasine padló-fénymázt

Bejokozott vedieny nem használja.

Az „Eglasine“ három óra alatt megszárad.

Kemény mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző színt ad.

Az „Eglasine“ teljesen szagtalan.

Az „Eglasine“ főve tartós, mosható.

és ezért előszeretettel használják konyhabúterok fényezésére is.

Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

„Eglasine“ padlófénymázt és figyeljen a „Pancélos levag“ védjegyre, amely minden dobozon látható

Pancélos levag

NOXIN

A LEGJOBB CZ. PÓ. KREM.

NOXIN

NOXIN

A szabadalm. Kulcsosai.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

Főraktár: Aradon: LORENZ KÁROLY urnak, F. ray-utca, Nádasdy-palota. 6708

*Gyermekjüket
a Schicht szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérit is,
s meglakarít minden fűradságot
és megerőltetést!*

6897-II.

6750

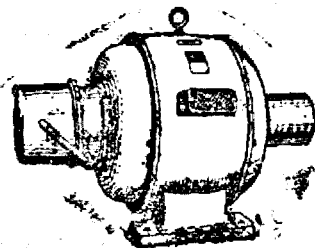
TELEFONSZAM: 291. TELEFONSZAM: 901.

Villamos motorok és dynamók
legolcsóbb beszerzési forrása

Hinterseer és Barth

elektrotechnikai gyár 3747

Temesvár-Józsefváros, Rózsa-utca 47.

Gyártmányuk előnyei:

Magas hatások, golyós csapágyak, keves aramfogyasztás.

Elvárjuk bármely gyártmányú villamos motor és dynamóép szakember és gyors javítását.

Szállítunk kisiparosok részére teljes géphorondázásokat, előnyös áratokkal mellett. — Külmegvétel és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

EPERJESI

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, hór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatószék: Budapest, IV. Ferenz József-rakpart 22.
Kütközelség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városháza szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268 Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

Hol szerezzük be ernyő és fűző szükségleteinket?

A temesvári ernyőgyár raktárában

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

Megbízható, szolid, olcsó árak mellett.

Pontosan és gyorsan készítek ernyő áthuzatokat és javításokat.

Varga D. Dani.

2254

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tubó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diskreten küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

OLLA
Gummi-képlégek
A tudomány mai állása szerint legbizonyított legjobb létesítéssel készült
Kapható minden gyógyszerárterületen és drogáriákban.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbizhatóbbnak ajánlva.
Követelje azonban, hogy a szállítója Önnek csak OLLA-t adjon. — Az eláruló helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propagandát reklámoz ingyen küld az OLLA gummi-képlékek Wien 11/124. Praterstrasse No. 57. Kéltár Aradon: Hámsz Nestor, Rozsnyay Mátyás, Fejtek Kálmán.

2 fiatal

Kereskedő segéd,
ki a magyar és román nyelvet teljesen bírja,
Buder Ferenc utca
rőfös-, rövidáru üzletében
Belényesen
azonnal felvétetik.

Rémítő

magas árak lesznek gyakran uri és női ruhaszövetekért fizetve. Ezt csak úgy kerülheti ki, ha közvetlen a gyári piacról vásárol. Kérje tehát legújabb, dúsz tartalmu

Őszi és téli mintagyűjteményem

költségmentes beküldését. Csak elsőrendű gyártmányt és legappartabbsaison-ujdonságot tartok raktáron.

Posztó-áruház Schmidt Ferenc,
6668 Jägerndorf, 138. Osztrák-Szilézia.

Csanádvármegye

Marczibányidombegyháza

községben,

közvetlen a község alatt, a kevermési törvényhatósági ut mindkét oldalán elterülő

318 (1100 □-öles)
hold föld

tanyaépületekkel teljesen felszerelve, egészben vagy több darabokban is 3457

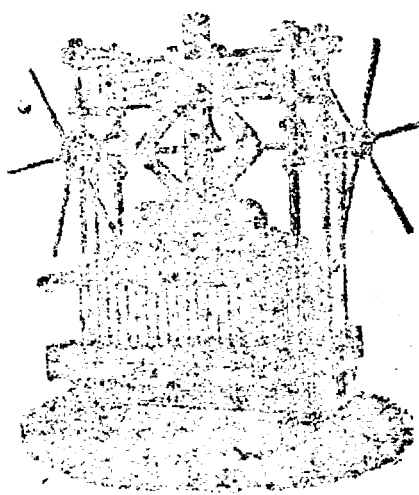
1910. évi október hó 1-től
hat évre bérbeadandó

Bővebb felvilágosítást nyújt

Balku Gyula

Jószágfelügyelő u. p. Kiszomber,
Torontálmegye.

1902. orsz. gazd. kiállítás Pozsony; 1. díj aranyérem. — 1906. Nagyvárad, 1. díj, díszoklevél. — 1901. tomesvári kiállítás, 1. díj, díszoklevél. — 1907. évi pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.

1902. borsajti kiállítás Eger, 1. díj, díszoklevél és aranyérem.

Legújabb rendszerű, könyűszerkezetű

BORSAJTÓK

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabillo és Asztoreos, a magyar börttermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű víznyomású (hidraulikus) kettős kosaru sajtók

nagyüzemű préseléshez.

Sajtók főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfejlesztés! A torkoly egy darabban és könnyen kivethető! — Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyzók.

„VILLAM” legújabb centrifugális bogyzó- és zuzógépek.

Szilágyi és Diskant

gépgyáros, MISKOLCZ.

Árjegyzék ingyen!

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Mielőtt tűzifaszükségletét

bárhol is beszerezné, kérjen tőlem árajánlatot, mert én nemcsak hogy a legolcsóbban adom a legjobb minőségű

TŰZIFÁT

hanem azt saját gőzfűrészemmel (ölenként 1 forint) fel is vágatom. Azonkívül aprított fát házhoz szállítok. — Szives pártfogást kér

Novák Péter

Arad, Óvár-tér 10., a fahíd előtt és Teleky-utca 4. szám. 8148

Aradi Ipar- és Népbank.

Ékszer Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1910. évi szeptember hó 13-án déltől 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1910. évi Junius hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst tárgyak alapszabályunk 46. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett foglak elárvereztetni, u. m.:

12054	12205	12344	12696	12837	12935	12986	13012	13064	13245
13251	13332	13556	13557	13945	14103	14117	14165	14175	14229
14329	14483	14490	14540	14570	14649	14857	15005	15162	15176
15243	15417	15525	15629	15643	15730	15736	15927	16030	16097
16320	16366	16373	16392	16567	16577	16616	16713	16719	17047
17051	17221	17321	17674	17676	17834	18030	18033	18035	18348
18417	18472	18634	18657	18691	18908	18912	19189	19230	19346
19430	19663	19686	19706	19721	19783	20169	20176	20223	20231
20255	20281	20324	20494	20559	20575	20602	20651	20659	20664
20671	20699	20715	20846	20871	20974	21009	21023	21116	21182
21137	21140	21147	21279	21463	21481	21531	21545	21574	21599
21619	21754	21776	21814	21864	21878	21879	54	82	87
329	363	409	441	451	495	513	584	587	624
704	739	819	833	897	899	938	974	1064	1169
1266	1277	1379	1389	1395	1415	1429	1615	1628	1783
1790	2012	2097	2102	2128	2138	2242	2307	2385	2488
2494	2590	2743	2870	2902	2907	2971	3022	3042	3061
3069	3075	3077	3081	3083	3257	3280	3309	3327	3429
3487	3501	3520	3560	3573	3579	3583	3603	3615	3616
3665	3690	3757	3818	3859	3874	3893	3946	3976	4033
4076	4292	4298	4307	4344	4348	4349	4458	4483	4541
4551	4582	4736	4741	4767	4816	48+9	4903	5096	5137
5181	5187	5200	5231	5338	5371	5477	5490	5501	5588
5599	5694	5704	5782	5790	5826	5827	5850	5928	5938
5963	6000	6018	6020	6+25	6037	6194	6228	6227	6249
6303	6341	6373	6474	6496	6546	6586	6611	6613	6630
6644	6667	6685	6714	6750	6770	6778	6804	6829	6843
6850	6857	6957	6969	6977	6987	6994	7015	7019	7029
7031	7044	7045	7046	7059	7061	7073	7076	7080	7084
7085	7086	7087	7092	7097	7098	7102	7103	7106	7107
7108	7109	7144	7166	7172	7180	7187	7196	7215	7220
7262	7269	7278	7297	7801	7819	7831	7859	7867	7376
7405	7423	7432	7441	7449	7456	7468	7479	7482	7489
7496	7514	és	7551	mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívotnak.					

Globin
a legjobb creme cipők

*tartós fényesítésére
a bőrneműeket
puhítja és hosszú
időre megőrzi.
Minden útt kapható.*

6805--VIII.

35.000 prés bor- és gyümölcsnek.
20.000 gyümölcs- és szőlőmalom. 300
hydraulikus prés bor, gyümölcsészet
és ipari célokra készítették már a
MAYFARTH-féle művek.

Az 1909. évben
2500 prés, 1200 malom
készült Legnagyobb bi-
zonyíték arra, hogy ezen
gyártmányok milyen ki-
váló minőségűek.

Forduljunk bízalommal

Ph. Mayfarth & Co.

gazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor.

Alapított 1872 Bécs III, Taborstrasse 71. 1050 munkás

Kisúntatva több mint 650 arany, ezüst éremmel, stb.

Részletes árjegyzék ingyen. Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek.
Vigyázzunk mindig a Mayfarth cégre. 2023**Gróf Potocki uradalom Gurahoncon**

ajánlja kitűnő minőségű

1658

**2 éves száraz I. osztályu
bükkszás és dorongfáját**

mindenkor a legméltányosabb árak mellett.

UGYANOTT KAPHATÓ

szőlőkaró, erdei és mezei talpfa.**Ügyes kárpitos**olcsón ajánlkozik házakhoz dol-
gozni ugy helyben, mint vidékre.

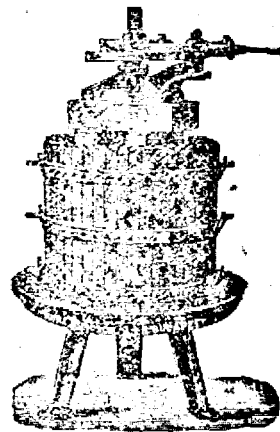
Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 3435

Egy teljesen szakképzett
fűszer- és vaskereskedő**segéd**ki a vasat önnállóan tudja
vezetni, azonnal alkalmazást
nyer. Sajatkezűleg megírt
ajánlatok beküldendők RIT-
TER JAKAB Tenke. Bihar-
megye. 3479**Kovács Soma és Társa Arad, gépuvar**

Gép műszaki és szőlészeti eszközök gyári raktára.

*Szüretelési idényre: Legjobb Mabilie szőlőszajtók,
szőlőmalomok, borszivattyúk, tömlők. — Kutak.
— Fecskendők. 6751*

Kühne gazdasági gépei. J. H. C. motorok.

Arad legrégebb kerék pár-, varrógép raktára és javítóműhelye.

Hammer Vilmos

villany-műszerész

2106

Arad, Szabadság-tér 7. szám. Telefon szám 98.

Nagy raktár eredeti
„PFAFF” karika-
hajós, SINGER,
SEIDEL NAUMANN
és MINERVA varró-
gépekből családi és
ipari célokra.

Legolcsóbb bevásár-
lási forrás kerékpár
felszerelési cikkek-
ből, varrógép alkat-
részekből, gramo-
fonok és lemezekből
Valódi angol varrógéptűk.

Előnyös fizetési feltételek. Szakszerű nagy javítóműhely.

ARADI ZENE-KONZERVATORIUM

(Szabadság-tér 21. sz.)

Beiratási díj egy évre 6 kor. Tandíj havonta 10 kor.

Az igazgatóság.

Kitűnő minőségű

raj

3421

paradicsom

métermázsánként 7
kor. netto. Csomago-
lás önköltségen.

Hámory gazdaság

Deák Ferenc-u. 3. sz.

678—1910 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Sűveg-téren levő óvodánál levő ócska épület eladása iránt folyó év szeptember hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart a város-háza földszinti termében.

Kikiáltási ár: 100 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és

elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi szeptember hó 5-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

8597. 1910. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Crisan Aurél ujaradi ügyvéd által képviselt Ranku Vazul fűskuti lakos végrehajthatónak Voda János féregyházi lakos végrehajtást szenvedette elleni 72 kor. 74 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíróóság területén levő: a I. a féregyházi 586. sz. tjkvben A. I. 1—5. sor sz. 816—817/a., 846/a, 1039/a, 1351/a. és 1682/a. hrzji sz. alatt Voda János nevén álló ingatlan 2371 kor. kikiáltási árban — II. a féregyházi 194. sz. tjkvben A. I. 1. sor 400—401. hrzji szám alatt Voda János nevén álló 1909—1910. évre bérbeadott ingatlan 1064 kor. kikiáltási árban és III. a féregyházi 21. sz. tjkben az A. III. 1—4. sor 793., 1107., 1246., 1676. hrzji sz. alatt Voda János nevén álló ingatlan 2076 kor. kikiáltási árban Féregyház községében 1910. évi december hó 28-ik napján d. e. 10 órakor birói végrehajtási árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Féregyháza község

előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Ujaradon, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1910. évi augusztus hó 29.

Kovacsics,
kir. járásbíró.

3497

8598—1910. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

Az ujaradi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Crisan Aurél ujaradi ügyvéd által képviselt Féregyházai gör. kel. román egyház pénztár végrehajthatónak ifj. Lázár Demeter féregyházi lakos végrehajtást szenvedett elleni 171 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíróóság területén lévő a féregyházai 211. sz. tjkvben A. I. 1. sor 434—435 hrsz. alatt ifj. Lázár Demeter nevén álló ingatlan 2646 kor. kikiáltási árban, a féregyházai 211 sz. tjkvben A. + 1. sor 986/b. hrsz. alatt ifj. Lázár Demeter nevén álló és 47 kor. 92 fillér váltáság tőkével terhelt ingatlan 142 kor. kikiáltási, és a féregyházi 211. sz. tjkvben A. II. 1—5 sor. 568/a, 654/b, 701/a, 1228/b. és 1463/a hrsz. alatt ifj. Lázár Demeter nevén álló ingatlan 2757 kor. kikiáltási árban Féregyháza községben 1910. évi december hó 27-ik napján d. e. 10 órakor birói végrehajtási árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Féregyháza község előjáróságánál tekinthetők meg.

Ujaradon, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál 1910. évi augusztus 29-én.

Kovacsics,

kir. jbiró.

8486

Iskolakönyvek
tartós bekötését

szolid árak mellett vállalja
az

Aradi Nyomda
Részvénytársaság
könyvkötészete.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és eszaki vasutak palotája.

NYILVÁNJUK A LEGMODERNEBB GÉ-
PEKSEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETINKET,
HOGY A LEGEGYSZERŐBB BEKÖTÉSTŐL

FOGYVA A LEGPÉNYESEBB KIÁLLÍTÁSÚ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

ARADI HIRDETESEK.**Édesem!**

Nagyon szeretném, ha ma a szokott időben és helyen találkozhatnánk. Számtalanszor csókolja J. R. 3488

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Butor.

Két szobás ebédlő és háló politurózott mahagoni, egy pár hónapos, elköltözés miatt azonnal eladó. Bővebbet Schweiger cukrásznál, Boros Béni-tér 8. szám. 3413

Balog István és Társa

képesített ácsmesterek. Elvállalnak mindenféle ácsmunkákat legmértányosabb áráért. Radnai-ut 10. szám. Balog István és Társa. 3491

Lakás

3 szobás, azonnal kiadó. Bolthe-liség 2 szobás lakással stb. minden órában kiadó. Wesselényi-utca 34. sz. 3490

Cukrász-tanoncok

jó házból felvétetnek Matzky Károly cukrászdájában. 3489

Korcsmüzlet

tekepályával és szatócsüzlettel egybekötve, kiadó Sarló-utca 14. sz. 3492

Intelligens

bécsi nő szegény árva, idősebb urral házasság céljából szeretne megismerkedni. Szimpatikus, zeneileg képzett, szerény, a házi teendőkhöz jártas és a konyhában otthonos vagyok. Özvegy, gyermekekkel, vagy elvált ember nincs kizárva. Kívánságra fénykép. Ajánlatok „Hontalan” Arad főposta, Postrestante kéretnek. 3484

Jól jövedelmező üzlet

házzal együtt betegség miatt eladó. Hajó-utca 4. és az O-Mikalakai házam, amely vendéglő és mézár-széknek igen alkalmas. 3493

Abonenseket, iskolásfiukat

teljes ellátásra elfogad Kohn Adolfné Petőfi-utca 6. sz. 3030

Egy használt,

de jókarban levő Mallingand borleparoló gépet venne Kaufmann Jakab, Gyorok. 3468

Szatócsüzlet

4 utcának sarkán, italmérés, trafik, bélyegeladási engedéllyel, kimutatható jó forgalommal, más vállalat miatt eladó. Cim: Révay-utca 10. 3285

Csinos 2 szobás

utcai lakás minden mellék-helyiséggel november hó 1-ére kiadó. Bővebbet Szent István-utca, Hoffmann ház. 3481

Francia nő,

kitűnő francia német társalkodó, oktat kezdőket Cimeket kérjük Keppich könyvkereskedésbe adni. 3338

Ügyes fiatal

fűszerkereskedőségét alkalmazást nyer Hoffmann O tó cégnél Arad, Szabadság-tér. 3481

Zanitéző

elemi iskolai növendéket magánvizsga előkészítésére elvállal. Cim a kiadóban. 3462

Egy ügyes szobaleány

kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 3480

Uri családnál

jutányos árért havi koszt kapható. Cim a kiadóba. 3476

Jrodaszolga

kerestetik egy helybeli előkelő irodába. Kifogástalan előéletű, feltétlen megbízható és jó bizonyítványokkal rendelkezők nyujtsák be ajánlataikat „Becsületos” alatt a kiadóhivatalba. 3479

Egy ügyes elárusító

felvétetik Radó Gyula női konfec-tió üzletében. 3477

Magánys ház

kerttel, 5 szoba, fürdőszoba, vil-lanyvilágítás és vízvezetékekkel no- vember 1-ére kiadó. Thökölly Imre-utca 51. sz. 3478

Keresztény

uri családnál 1—2 iskolás fiu tel- jes ellátásra kedvező feltételekkel felvétetik. Bővebbet Szállasy, For-rai-utca 4. alatt. 3178

Magánvizsgálatokra előkészítő

intézet Kolozsvar, Széchényi-tér 9. l. emelet. Előkészít: középiskolai tanárok vezetése mellett polgári-, továbbá gimnáziumi-, reál-, keres- kedelmi iskolai magán és érettségi vizsgálatokra valamint egyéves- önkéntességre jogosító képesítésre. Kérjen prospektust! 3468

Máday Máttyás

ny. polg. isk. tanár zeneoktatást magánháznál elvállal zongora-, harmónium-, és citera-játékban, ze- neelméletben, az elemi ismeretek- től a zenekompozícióig. — magán- énekben és két-három egyén- együttes éneklésében, különös te- kintettel az „á vista” éneklésre. Lakik: Flórián-utca 6a. 3425

Fietschmann Zsófia

szülész, masször lakása Ferdi- nánd-utca 7. 3375

Angol, német, francia

nyelvekből oktatást ad E. Kaspar, Weisz Károly címén, Szabadság- tér 10. 3432

Lakás

Sárosi-utca 5. sz. a. Friedmann- féle házból egy 6 szobás föld- szinti modern lakás kiadó. Bőveb- bet Neuman Testvérek irodájában. 3460

Lakás

2 szoba, konyha, zárt folyosó, eset- leg nagy gyümölcsös kert elgyűtt kiadó. Arad, Demeter-utca 111/a. 3458

Jankönyvek

(ujak és használtak) legnagyobb készlete. Minden iskolakönyv hasz- nálhatóságáért szavatolok. Pontos kiszolgálás vidékre is. Füzetek, körzők és egyéb tanszerek előírás szerint. 90.000 kötetes kölcsön- könyvtár és 30.000 kötetes zenemű- kölcsönző intézet. Kerpel Izsó könyv- kereskedése Aradon. 525

Jskolai táskák

könyvszíjak, iskolai szerek, irkák, körzők, rajztáblák legjobb kivitel- ben kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében An- drássy-tér 16. és Weitzer János- utca. 671

Kossuth-utca 40. szám alatt

ujjonnan épülő házból modern la- kások kiadók november 1-ra. Bő- vebbet Matuschek J. és Fia üzle- tében. 8104

Kereskedőség

kerestetik vidéki vegyeskereske- désbe azonnali belépésre. Román nyelv ismerete kívántatik. Ajánla- tok „Vidék 50” jellegére a kiadó- hivatalba kéretik. 2938

Krausz Paulin

könyv és papirkereskedése Atzél Péter-utca, Színház-épület. Ajánlja új és használt tankönyveit az ösz- szes iskolák számára. Elsőrendű tan- és írószerek legnagyobb kész- letét. Legfigyelmesebb kiszolgálás. 511

Boroshordók

100-tól 800 liter űrtartalommal teljesen jókarban eladók egyenként is. Nádor-utca, sörraktár. 3272

Kész kerekeket

7—8—9 kor., hajlított löcsöket kor. 1.20—1.40, és mindenféle kocsi- alkatrészeket jutányosan szállít Geiszl jármű- és faáru-gyár Miksa- utca 2—3. 2504

Vidéki fogyasztási szövetkezet

keres óvadékképes keresztény üz- letvezetőt, ki a fűszer-, vas- és rövidáru szakmában jártas, a ro- mán nyelvet bírja, azonnali belé- pésre. Ajánlatok „Megbízható” jellegére a kiadóhivatalba kéret- nek. 2741

Jobb

házból való 2—3 iskolás fiut tel- jes ellátásra elfogad Kemény Miksa izr. tanító Aulich-u. 2. Zongora a házból. 2895

Modern garcon lakás

mely 2 szobából, előszobából és fürdőszobából áll, (teljesen külön- álló ház) november 1-re kiadó Révay-utca 9 szám alatt. Érte- kezni lehet az udvarban. 2682

4 magyar hold szőlő

Gyorokon, a motor megálló köze- lében, szép termés rajta, új kol- nával és az összes új kellékekkel más vállalat miatt azonnal eladó. Cim Titizer András Arad-Gáj, gőz- malom tulajdonos. 3018

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahü- velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedé- sében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Mester Frigyes

kereskedelemtudományi tanfolya- ma, korábban az európai hírt kereskedelmi akadémia, Lipcse. Tizenkét tanár. — Prospektusok ingyen. 6829

Több mint 600 vagyonos hölgy sür- gösen férjhez óhajt menni. Te- kintet nélkül foglalkozásukra és vallásukra, csakis olyan urak jelent- kezzenek — az vagyontalanok is — a kiknek komoly a nősülési szán- dékuk. L. Schlesinger, Berlin 18. 3444

Eladó szőlő!

Paulison az állomás közelében 3 kat hold szép fekvéssel elsőrendű faj, bor és esemege szőlő kolna, pince és hordókkal együtt, terméssel vagy anélkül is

eladó.

Bővebbet Zabán János liszt- kereskedőnél Boros Béni-tér 9. 3286

Angol**bőr butorok**

készítését a legegyszerűbbtől a leg- finomabb kivitelben és a legolcsóbb árban készítjük. — Hazai és kül- földi angol és német, sima és an- tik bőrből, stb.

Rajzokkal és bőrmintákkal, me- lyek most érkeztek, megkeresésre szívesen szolgálunk. 3076

Városi és megyei telefon 132.

Szállítunk teljes lakberendezéseket a legújabb stílusban.

Kitűnő tisztelettel

Berán Antal és Fia

butorraktára

Forray-utca. Gróf Huayady-ház.

Telefon szám 785.

Telefon szám 785.

A beiratáshoz kiemelendő gyermek cipők, leány, fiu cipők. Fiu ingek óriási választékban.

Róna Jenő cipő-, fehérnemű- és uridivat-üzlete
Arad, Andrassy-tér 17. (Reinhart-ház.)

Nagy választék női- és férfi cipőkben. — Uri f. h. —
nemű kelengye kézen és mérték szerint rendelve. — Első-
rendű gallérok, mansetták. — Nyakkendő kül-
önlegességek. — Legjobb minőségű bőrkezttyük. —
Tartós harisnyák. 2001 Szabott árak.

Olcso bevasarlasi forras I

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Szülők figyelmébe! Ajánljuk iskolai növendékek részére

kitünő minőségű és olcsóságokról ismert fehérneműinket, valamint fegyházban kötött harisnyák, kötők, Cloth, lüster és vászon minőségekben. Sapkák, kalapok, iskolatáskák nagy választékban.

Különösen kiemeljük házilag készült leány és fiu ingeinket.

TELEFON 609 SZ.

TELEFON 609. SZ.

ATLANTIKA

KÁVÉ NYERSEN VAGY MINDIG
FRISSEN PÖRKÖLVE. - -

TEA ERŐS ÉS ZAMATOS ANGOL
VAGY OROSZ KEVERÉK. -

RUM VALÓDI JAMAIKAI SAJÁT ÉS
EREDETI TÖLTÉSÜ ÜVEGEKBE

fűszer és illatszer káros szagától mentesen csakis

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZ. A.

kapható.

3391

Eladó fajalmák.

Batul, Arany parmen, Ranet, Polynik stb.

Mm.-ként I. oszt (válogatva) Kor. 30.

II. „ Kor. 25.

Az árak Körösbánya állomás értendők.

Előjegyzéseket elfogad

3359

Buchwald Ödön gazdasága

posta Körösbánya.

MAUTNER R.

Hunyady-utca 1. szám.

Előnyös vétel folytán feltünő olcsóságok érkeztek az alanti cikkekben és azokat még eddig nem létezett olcsó árban tovább árusítom, míg ezen készlet tart: finom barchetok, szövetek, voálok, delinek, angol sephirek, chiffon, vászon, kanavász, asztalnemű és ágysteritők. ::

Angol costum keimék, angol férfi szövetek félárban, szőnyegek stb. e szakmába vágó cikkek. ::

Valódi Rumburgi vásznak félárban

üzleti órák reggel 7—12 ig délután 2— $\frac{1}{2}$ 8-ig.

MAUTNER R.

OLCSÓ ÁRUHÁZA,

Hunyady-utca 1. szám.

3180

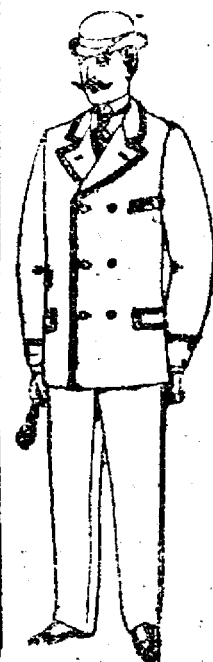
MALEK DEZSŐ

ANGOL URI-SZABÓ ÉS KATONAI
EGYENRUHÁZATI MŰTERME

Ideiglenesen Pannonia-szálló I. emelet, nov. 1-től Lloyd-paletta.

Legizlésebb ruhák remek szabással jutányos árban készítettnek.

Állandó nagy raktár elsőrendű minőségű bel- és külföldiszövetekben.

Vidéki meghívásra bármikor készséggel személyesen megyek.

Őszi és téli angol divatszövet ujdonságok óriási választékban megérkeztek.

Dijmentes vasalás!

mélyen tisztelt megrendelőim ruhái díjmentesen vasaltatnak

Egy jóerkölcsű fiu tanulónak felvétetik.